Пед. науч. библиотека

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

22 июль 1971 йил, пайшанба ◆ № 167 (15.037). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

КИМ ҚАНЧА СЕНАЖ ТАЙЁРЛАДИ?

ШАҲРИСАБЗ. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ғани Бобоёров раислик қилаётган Ленин номли колхоз чорвадорлари шу кунгача 300 тонна сенаж тайёрлаб, йиллик планни 150 процент бажардилар. Хўжаликнинг салкам 700 гектар майдондаги яшил экини барқ уриб ўсяпти. Ички резервлар ўрганиб чиқилиб, яна 300 тонна сенаж тайёрлашга қарор қилинди.

Хашак ўрим-йиғими ва сенаж бостиришда эллик колхозчи жонбозлик кўрсатиб меҳнат қиляпти. Урилган беда бир кун сўлитилиб, намлик даражаси 50-55 процентга тушганда ўраларга босиляпти.

ХАТИРЧИ. Ҳар бош қорамол ҳисобига 3 тонна сенаж тайёрлаймиз! Райондаги «Москва» колхози чорвадорларининг бу йилги аҳди ана шундай.

— Шу кунгача сенаж тайёрлаш топшириғини 120 процент бажардик, — дейди колхоз бош агрономи Исомитдин Усмонов. — Ҳар гектар ердан 120 центнердан беда ҳосили олишни кўзда тутяпмиз. Беш ўримда олинган беда сенаж ўраларига босилади, фақат охирги — олтинчи ўримдаги ҳосил соғин сигирларга кўк ҳолида едирилади. Бир мавсумда бир ярим-икки йилга етадиган сифатли сенаж тайёрлашни кун тартибига қўйдик. Сенаж тайёрлашга мутахассислар бошчилик қиляпти.

ФРУНЗЕ. Охунбобоев номли совхоз меҳнат аҳли сенаж тайёрлаш йиллик топшириғи муддатидан илгари бажарилгани ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ураларга салкам бир ярим минг тонна тўйимли озуқа босилди. Хўжалик 2100 гектар ерда беда ўстиряпти. Вақтида ўғитланиб суғорилган, зараркунандалардан муҳофаза этилаётган беда пайкаллари юқори ҳосил беряпти. 1971 йилда икки йилга етадиган сенаж ва қуруқ беда пичани тайёрлаш совхоз коллективининг жонажон ишига айланган.

Шунингдек, 370 гектар майдонда маккажўхоридан юқори ҳосил етиштирилмоқда. Яқин кунларда силос бостиришга киришилади ва ўраларга 13 минг тонна маккажўхори кўкпояси ғарамланади.

НАМАНГАН. Икки ўрим ҳосили билан ўраларга 305 тонна сўлитилган кўк беда шиббалаб босилиб, сенаж тайёрлаш йиллик плани тўла адо этилди. Янги бедазорлардан 369 тонна ҳосил олиш кутилмоқда. Умуман колхоз бўйича қишловга 1200 тонна беда, 400 тонна табиий ўт, 6000 тонна силос тайёрланади. «Ленинград» колхозида хашак ўриш, қишлов жойларга келтириш, сенаж бостириш тезкорлик билан олиб боріляпти.

ҒАЛЛАКОР ЎРТОҚЛАР!

- Ғалла ўрим-йиғимини кучайтиринг, тозаланган донни тезроқ давлатга топширинг, уруғлик фонди жамғаринг
- *Доннинг хирмон жойларда тўпланиб қолишига йўл қўйманг*
- Сомонни чорва бинолари ёнига ташиб олинг

ЭСТОНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Эстония коммунистларини ва бутун эстон халқини Эстония Коммунистик партиясининг биринчи съезди очилган ва партия ташкил топган куннинг 50 йиллиги билан қизғин табриклайди.

1920 йил ноябрида асос солинган Эстония Коммунистик партияси эстон пролетариати большевистик ташкилотларининг вориси бўлди, у ўзининг бутун фаолиятида революцион марксизм-ленинизм позицияларида маҳкам туриб келди ва турибди.

Улуғ Октябрь туфайли вужудга келган эстония меҳнат коммунасини халқаро империализм билан миллий буржуазия кучлари бўғиб ташлаганидан кейин Эстония Коммунистик партияси қуролни қўлдан ташламади. Партия оғир подполье ва террор шароитларида меҳнаткашларни озод қилиш учун бошланган курашга мардонавор бошчилик қилди. Совет Иттифоқининг интернационал мададкорлиги туфайли бу кураш 1940 йил июлида Эстонияда буржуа диктатурасини ағдариб ташлаш ва Совет ҳокимиятини қайта тиклаш билан якунланди. Эстония Совет Социалистик Республикаси совет халқларининг улуғ оиласига ихтиёрий равишда қўшилди ва уларнинг қардошлик ёрдамига таяниб, туб социалистик ўзгаришларни амалга оширди.

Улуғ Ватан урушининг машаққатли йилларида Эстониянинг ўғил-қизлари бутун совет халқи билан биргаликда фашист босқинчиларга қарши фидокорона жанг қилдилар. Республика коммунистлари душманга зарба беришни ташкил этиш соҳасида катта иш олиб бордилар.

Урушдан кейинги даврда республика партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, зиёлиларнинг куч-ғайратларини уруш натижасида вайрон бўлган халқ хўжалигини тиклашга сафарбар қилди. Ватанимиздаги ҳамма халқларнинг фидокорона меҳнати, мамлакатимиз ... ёрдами, партиянинг ленинча миллий сиёсати ... амалга оширилганлиги туфайли Совет Эстонияси ўзи барпо этилгандан бери ўтган 31 йил давомида юксак даражада ривожланган саноат ва қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданиятига эга бўлган республикага айланди.

Ҳозир Эстония коммунистлари республика меҳнаткашларининг ижодий куч-ғайратларини КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини, янги беш йиллик план вазифаларини муваффақиятли равишда амалга оширишга қаратмоқдалар. Эстония Коммунистик партияси меҳнаткашлар оммасини марксизм-ленинизм ғояларига чексиз садоқат, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаб келмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети комил ишонч билан айтадики, Эстония Коммунистик партияси бундан буён ҳам республика меҳнаткашларини улуғ Ленин кўрсатган йўлдан бошлаб бораверади, коммунистик қурилиш ишида янги ғалабаларга эришаверади.

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Эстония Коммунистик партияси!

Яшасин Совет Иттифоқи халқларининг ленинча бузилмас дўстлиги!

Яшасин мамлакатимизда коммунизм қуриш ташкилотчиси ва илҳомчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ. Зомин районидаги «Ударник» совхозининг деҳқонлари ғалла ўрим-йиғимини областда биринчилар қаторида бошладилар. Совхоз ғаллакорлари эришилган улкан ютуқ учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма қизил байроғи билан тақдирландилар. Шундан кейин Она Ватан омборларига кун сайин олкўпроқ ғалла карвонлари ... Совхоз ғаллакорлари ўрим-йиғимни тез кунда тугаллаш учун бутун куч ва имкониятни сафарбар этишди. Юқоридаги суратда: 4-бўлимнинг илғор комбайнчилари (чапдан ўнгга) С. Норқулов, Ғаффоров, Х. Норқўзиев, К. Иброҳимов ва С. Кулаев ўртоқлар ўрим-йиғимнинг сифати ҳақида ... суҳбатлашмоқдалар. Пастдаги суратда эса: совхоз далаларида ғалла ўрим-йиғими пайти.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

ТОМДИЛИКЛАР ТАШАББУСИ

БУХОРО. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Бухоро область меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорлари асосида жамоат чорвачилигини тез суръатлар билан ривожлантиришга интилмоқдалар. Ҳамма ерда ем-хашак мўл-кўллигини таъминлаш, чорва моллари озуқа базасини мустаҳкамлаш учун қизғин кураш олиб бориляпти.

Ромитан, Свердлов, Томди, Конимех, Вобкент районлари чорвадорлари ем-хашак жамғаришда айниқса уюшқоқлик кўрсатмоқдалар. Бу йил Томди яйловларида табиий ўтлар кам бўлди. Шуни эътиборга олиб район партия, совет ташкилотлари қимматли ташаббус бошладилар. Коммунист ва комсомол-ёшлардан иборат бир нечта бригада тузилиб, уларга 900 дан ортиқ киши уюшган. Бу бригадалар Бухоро, Ғиждувон, Ромитан ва бошқа районларнинг колхоз, совхозлари территориясида дағал хашак жамғармоқдалар. Ташаббускор чорвадорлар қисқа муддатда 3200 тоннадан ортиқ хашак тўпладилар ва уни чорвачилик фермалари яқинига ташиб келтирдилар. Томди районидаги «Томди», «Оёққудуқ», «Мингбулоқ» совхозларидан келиб, Ромитан район хўжаликлари территориясида янтоқ, дағал хашак, пичан жамғараётган зарбдорларнинг ҳар бири кунлик топшириқни бир ярим-икки баравар ошириб адо этмоқдалар.

Томдиликлар ташаббуси областнинг барча хўжаликларида кенг қўллаб-қувватланмоқда.

Т. НАЗИРОВ.

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли совхоз заршунослари ғўза парваришини жадал суръатлар билан давом эттирмоқдалар. Мўл ҳосил учун курашда Номоз Сафаров бошлиқ бригада аъзолари олдинда бормоқдалар. Бригаданинг тўртинчи комплекс парваришдан чиқарилган ғўзалари барқ уриб ўсяпти, ҳар туп ғўзада 3-4 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин.

— Бу йил ҳосилдорликни бултургига нисбатан гектар бошига 12 центнер оширишга аҳд қилдик, — дейди бригадир, — ҳосилнинг ҳаммасини қўл кучи ишлатмай машиналарда териб оламиз.

Бригада аъзолари июль ойининг қолган кунлари ва август ойида парваришни янада кучайтириш чораларини кўряпти.

Совхознинг Асад Ёрматов бошчилик қилаётган бўлимига қарашли 227 гектар ердаги ниҳоллар ёппасига кўсаклаяпти. Бошқа бўлимлар ва бригадаларда ҳам парвариш кун сайин авж олдирилмоқда.

Ш. ЛАТИПОВ.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ БАРга ЖЎНАБ КЕТДИ

Бирлашган Араб Республикаси Араб Социалистик иттифоқи раҳбарлигининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги КПСС делегацияси 20 июлда Москвадан Қоҳирага жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. И. Аристов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, ВЦСПС секретари П. Т. Пименов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов ва бошқалар бор.

Делегация Араб Социалистик Иттифоқи умуммиллий конгрессининг ишида ва Июль революциясининг 19 йиллигини байрам қилишда қатнашади.

КПСС делегацияси шу куни Қоҳирага келди.

А. Н. КОСИГИН МХР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ БИЛАН УЧРАШДИ

21 июль куни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Монголия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Л. Ринчинни Кремлда қабул қилди. У Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Икки ўртада бўлиб ўтган суҳбат вақтида СССР билан МХР ўртасидаги дўстона ҳамкорликни янада кенгайтириш ва ривожлантириш масалалари, шунингдек актуал халқаро проблемалар қараб чиқилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган фикрлашувлар муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан фикрларнинг бир хил эканлигини яна бир карра тасдиқлади.

(ТАСС).

«САЛЮТ» СТАНЦИЯСИ УЧИРИЛГАНИГА УЧ ОЙ БЎЛДИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ. (ТАСС). Бундан уч ой муқаддам ер атрофи орбитасига чиқариб қўйилган «Салют» орбитал илмий станцияси 20 июль Москва вақти билан соат 10 гача Ер атрофини 1490 марта айланиб учди. Станция билан мунтазам барқарор радио алоқа қилиниб турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган телеметрик ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

«Салют» орбитал илмий станциясининг парвози давом этмоқда.

«КОСМОС-429» ПАРВОЗДА

20 июлда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-429» учирилди. Йўлдошга космик фазони тадқиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

(ТАСС).

А. А. ГРОМИКОНИНГ У ТАНГА МАКТУБИ

Социалистик мамлакатларнинг ташаббуси билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXV сессияси халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисида Декларация қабул қилди. Бу декларацияда БМТ Бош секретарига Бош Ассамблеянинг XXIV сессиясига ана шу декларацияни бажариш юзасидан кўрилган чоралар тўғрисида доклад тақдим қилиш таклиф этилган эди. Шу муносабат билан У Таннинг илтимосига кўра СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико унинг номига мактуб йўллади. Мактубда, жумладан, бундай дейилади:

Совет ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотини тинчлик ва халқаро ҳамкорликнинг муҳим қуроли деб билади ҳамда БМТнинг ўз куч-ғайратларини шу ташкилотни тузиш учун асос қилиб олинган асосий мақсадни бажаришга сарфлайдиган самарали ва обрўли орган сифатида кўришни истайди.

Совет ҳукуматининг фикрича, иқтисодий, социал соҳаларда ва бошқа соҳаларда БМТ олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши ташкилотнинг марказий вазифаси — халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаш вазифаси, тинчликка бўлган хавфнинг олдини олиш ва уни йўқотиш ҳамда агрессия ҳаракатларини бостириш вазифаси қандай ҳал этилишига бевосита боғлиқдир.

Совет ҳукумати ташқи сиёсатининг умумий йўналиши ҳам, шунингдек унинг конкрет ишлари ҳам, дейилади мактубда, унинг декларация ... ҳамма қоидаларини амалий ра... бажаришга эришишга қатти... боғлаганлигини кўрсатиб тур...

Тинчликни актив ҳимоя ... сиёсати Совет Иттифоқин... тарихи давомида унинг ўзг... сий йўли бўлиб келди. ... халқаро ҳамкорликнинг ... фоқи Коммунистик па... съездида тасдиқланган ... раммасида бу нарса ... ифода этилди. ... XXIV ... прог- ... марта ... и, тинч- ... итойдаги ... оқларини ... ўчоқлари ... маслик ва- ... турадн.

Сўнгра мактубда ... лик учун курашда ... ва Яқин Шарқдаги ... тугатиш, уруш ... пайдо бўлишига ... зифаси биринч...да),

(Даво...

ҲОСИЛ ГАВҲАРИ

...бимиз сув..., бу соҳада озми-

Бизнинг...ба орттирд... Ҳозир шулар ҳа-

кўпми тақчимиз.

...қида сўзлан катта ...айдонлардаги ғўзалар-

Оз сб суғорган...ишини миришкор сув-

ни қокумкин. Лек... кўп сувнинг бир

чи дейсроф қили...экин суғораётган сувчи-

қисмийўқ эмас. ...вчиларнинг бош вазифа-

лар литр сувда фойдаланиш, сувнинг ис-

си-ишига йўл ...ймасликдан иборат. Тўғ-

рс ҳар йили б... хил—кўп бўлавермайди.

ран, бу йил ...моблик сезяпмиз. Бундай

сувчилар б...ун санъатларини ишга со-

лари, бирор ...уп ғўзанинг чанқаб қолиши-

...йўл қўймасл... чораларини кўришлари ке-

...

Сув танқислигини енгиш чоралари бор. ...улар қуйидагилардан иборат: пайкалларга ...ув тарашдан олдин ўқариқлар, шоҳариқлар, эгат бошларини сувнинг равон оқишига мослаш керак. Эгатга кирган сув бир кеча-кундуз оқсин, шунда пушта қораяди. Деҳқонлар буни «тупроқ қусди» дейишади. Ғўзаларнинг сувга қонганлиги нишонаси шу.

Колхозимизнинг ерлари нотекис, қиялик. Бир хил сув тараш қийин, эгатлар баравар намланмайди. Бу ғўзаларнинг ўсиш ва ривожланишига салбий таъсир кўрсатади. Бошқа хўжаликларда ҳам озми-кўпми шунақа ерлар бор. Ушандай пайкаллардаги ғўзаларни қандай суғориш керак? Сувчилар учун камайтирилган норма белгилаш керак. Масалан, бир сувчига бир кеча-кундузга 0,75-0,80 гектар норма белгиланса кифоя. Уста сувчи бир гектар ернинг ғўзасини суғоради, ундан оширса, сифатга ҳалал етади, экин сувга қонмайди. Бизда ҳар бир сувчига 0,75 гектар норма белгиланган.

Ер нотекис бўлганлиги учун ҳар 60-70 метр масофада ўқариқ оламиз. Лекин бирор туп ғўзанинг нобуд бўлишига йўл қўймаймиз. Эгат бошига чим босиб, жилдиратиб сув оқизамиз. Сув бир ўқариқдан иккинчи ўқариққа етиб келгач, олдиндан тайёрлаб қўйилган учинчи ўқариққа буриб юборамиз. Шундай қилиб, бир литр сувнинг кераксиз жойларга оқиб ўтиши, зовурларга тушиб кетиши ёки бошқа йўллар билан исроф бўлишига йўл қўймаймиз.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Райимберди Йўлдошев, Мамат Камолов, Маҳмуд Бўтаев, Аҳмаджон Қобилов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари гектаридан 35-38 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашмоқдалар. Шу бригадаларнинг икки марта сувга қондирилган ғўзалари серҳосил бўлиб ўсяпти, ҳар тупида икки-учтадан кўсак бор. Сувчиликка тажрибакор деҳқонлар қўйилган, улар ғўзаларни кеча-кундуз чилла сувига қондирмоқдалар. Шу кунларда бу бригадаларда пайкалларга учинчи сув таралаяпти.

Колхозимиз бу йил давлатга 5.500 тонна пахта етказиб беради. Шундан 40 проценти «зангори кема»ларда терилади. Биз сувчилар ҳосили машиналарда териладиган пайкаллардаги ғўзаларни бир меёрда суғоришга айниқса катта эътибор беряпмиз. Пайкалларга сув таращда ғўзаларнинг эҳтиёжини тўла ҳисобга оляпмиз, ғовлатиб юбормаслик, калта бўй бўлиб қолмаслиги учун зарур чораларни кўряпмиз. Колхозимизда 140 сувчи бор, уларнинг ҳаммаси кунлик нормани сифатли қилиб ўринлаяпти.

Ғўзаларни тунда суғоришга айниқса катта аҳамият беряпмиз. Ҳарорат юқори бўлгани учун ўсимликлар кундузи ҳолсизланиб қоляпти, сувга яхши тўя олмаяпти. Тунда эса ўзини яхши тутиб, хоҳлаганча қониб сув ичяпти. Кундузи суғорилган ғўзалар билан тунда суғорилган ғўзаларни қиёслаб кўрсангиз, ўсиш ва ривожланишда, ҳосил тўплашида анча тафовут кўрасиз. Бундан чиқадиган хулоса шуки, тунги сувчилар сонини кўпайтириш, уларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб бериш керак. Бизда тунги сувчиларга колхоз Устави бўйича оширилган миқдорда ҳақ тўланади.

Энди бир таклифни ўртага ташлаймиз. Эгат бошига чим босиб ғўза суғоряпмиз. Рост айтганда, бу жуда қимматга тушяпти. Узоқдан чим ташиб келтирилади, эгат бошига чим босилиши туфайли пайкалларда бегона ўт кўпайиб кетяпти. Ана шу икки ҳолдан қутулиш учун олимларимиз билан мутахассисларимиз полиэтилен ёки бошқа буюмлардан узоқ вақт ғўза суғоришда фойдаланиладиган тахтачалар яратиб берсалар, яхши бўлур эди. Ўқариқларга сувни баравар тақсимлайдиган тақсимлагичларга ҳам муҳтожмиз.

Бу йилги шароитни тўла ҳисобга олиб, ғўзаларни энг яхши муддатларда кеча-кундуз суғориш билан пахтадан юқори ҳосил тўплашга улуш қўшиш ҳар бир сувчининг муқаддас бурчидир. Сув исрофгарчилигига қарши ўт очайлик, ҳар литр сувдан омилкорлик билан фойдаланайлик!

Қосим ДАРВЕШОВ,
Соқи МАМАРАСУЛОВ,
Юсуфжон ЙЎЛДОШЕВ,
Ҳакимжон ХОМИТАЛИЕВ,
Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг сувчилари.

ҚАРОР ВА ИЖРО

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КПСС XXIV съездида ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтганидек, янги беш йиллик улкан режаларини рўёбга чиқариш учун ходимларнинг шахсий жавобгарлигини оширишда партия ва ҳукумат директивалари ижросини текширишнинг яхши йўлга қўйилиши муҳим роль ўйнаши керак.

Гулистон шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларида қарор ижросини уюштиришнинг муайян тартиби таркиб топди. Ўтган беш йилликда шаҳар коммунистларининг сафи деярли икки баравар кўпайиб, ҳозир 1 минг 800 нафардан зиёд катта кучни ташкил этади. Агар 1964 йилнинг 1 январида шаҳарда 50 бошланғич партия ташкилоти бўлса, ҳозирги пайтда 95 бошланғич ва 25 цех партия ташкилоти, 17 партия группаси шаҳар ҳаётининг турли соҳаларида партиявий раҳбарликни амалга оширмоқда. Шу муддатда 150 га яқин коммунистни бирлаштирган 7-қурилиш трестининг партия комитети вужудга келди.

Шаҳар ўтган беш йилликда беқиёс ўзгарди. Йирик тўққиз саноат корхонаси йилига 45 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради. 1964 йилдан бери гулистонликлар 50 минг квадрат-метр шинам уй-жойларга эга бўлдилар, иккита кенг экранли янги кинотеатр, беш мактаб, бир қанча болалар муассасалари, медицина ва мактабгача тарбия билим юртлари, қурилиш техникуми ишга тушди. Беш мингдан зиёд томошабинга мўлжалланган стадион, янги туғруқхона, ҳар бирида 27 сотувчи ишлайдиган иккита универмаг, уч маиший хизмат, битта кир ювиш комбинатлари, бир қатор маъмурий идора бинолари, савдо, умумий овқатланиш, соғлиқни сақлаш, маиший ва маданий бинолар қад кўтарди.

Янги беш йилликда шаҳар партия комитети олдида катта вазифалар турибди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини 46 процент кўпайтириш назарда тутилмоқда. Бир мингдан зиёд ишчи меҳнат қиладиган тикувчилик фабрикаси, йирик панелли уй-жой қуриш материаллари комбинати қурилиши бошлаб юборилди.

Бу вазифаларни ҳал этиш шаҳар партия комитети ва бошланғич ташкилотларда ташкилий-партиявий ишлар савиясини оширишни, қарорнинг ижросини уюштириш ва текширишни яхшилашни тақозо этади.

В. И. Ленин ижрони текшириш ҳақида гапириб, **«Бизга кишиларнинг яроқли-яроқсизлигини текшириш, ҳақиқий ижрони текшириш керак... Кишиларни текшириш ва ишнинг ҳақиқий ижросини текшириш керак, — бутун ишнинг, бутун сиёсатнинг моҳияти энди ана шундадир, фақат ва фақат шундадир».** — деган эди.

Юқорида баён этилганидек, шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларида ижрони текширишнинг муайян системаси таркиб топди. Шаҳар партия комитети бўлимларида бюро, пленум қарорлари ва юқори партия органлари қарорлари ижросини ҳисобга олиш юзасидан журналлар ташкил этилган. Бундан ташқари ҳар бир бўлим мудири ва инструкторлар қабул қилинган қарорлар ижросини текшириш учун махсус картотекалар очишган.

Масалан, КПСС Марказий Комитетининг «Ярославль шаҳар партия ташкилотида партия йиғилишлари ўтказиш практикаси ҳақида» қабул қилган қарори ижроси устидан кундалик назорат ўрнатилди. Ҳар бир бўлим шу масала юзасидан конкрет тадбирлар белгилади. Бошланғич партия ташкилотларида партия йиғилишлари савиясини ошириш масаласи шаҳар партия комитетининг пленумида ва 95 та бошланғич партия ташкилотининг барчасида муҳокама қилинди.

Партия йиғилишлари кун тартибига киритилган масалалар ва қарорларнинг лойиҳалари бир гуруҳ коммунистлар томонидан пухта тайёрланадиган, бир неча кун аввал йиғилиш кун тартиби ва докладчиларнинг исми ва фамилияси кўрсатилган эълонлар ёпиштириладиган бўлди. Бошланғич партия ташкилотида ўтказилган йиғилиш ҳақида ёзма ахборот олишнинг йўлга қўйилиши ҳам ижобий натижа беряпти. Шаҳар партия комитети амалга оширган тадбирларнинг амалий натижаси шу бўлдики, агар бундан икки йил муқаддам айрим бошланғич ташкилотларда партия йиғилишлари ўтмай қоладиган бўлса, шу кеча-кундузда бу ҳолга мутлақо барҳам берилди. Барча партия ташкилотларида партия йиғилишлари вақтида ўтиб турибди, уларнинг кун тартибига турли хил масалалар қўйилмоқда.

Пахта тозалаш заводи, авторемонт устахонаси, 7-қурилиш трести партия комитети, 30-автобаза, автобус-такси мотор парки ва яна бир қатор партия ташкилотларида коммунистларнинг йиғилишлари, бюро мажлислари аввал қабул этилган қарорларнинг ижросини тинглашдан бошланади. Бу нарса яхши натижа бермоқда.

Шаҳар партия комитети ўзининг 1971 йилга мўлжалланган истиқбол планида қарорнинг ижросини текшириш мақсадида ўн масалани ўрганишни режалаштирган. Шаҳардаги ҳар бир партия ташкилоти эса бу масалани ўз хусусиятига қараб кун тартибига қўяверади.

Январь ойида айрим саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари давлат планини бажаришни таъминлай олмадилар. Шаҳар партия комитети давлат планлари ва олинган социалистик мажбуриятларни бажариш юзасидан ана шу корхоналар ва қурилиш ташкилотларида қилинаётган ишлар билан танишди. Шундан сўнг бюро мажлисида корхона ва қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг ҳисоботларини эшитдик. Баъзи бир ўртоқларни қаттиқ партиявий танқид остига олиш билан бир қаторда камчиликларни тугатишда уларга амалий ёрдам бердик.

Шаҳар партия комитети бюросининг шу масала юзасидан қабул қилган қарори ижросини қаттиқ назорат қилдик. Ҳар бир корхонанинг кунлик иш натижаси чуқур таҳлил қилиб турилди. Лозим бўлган тақдирда зарур амалий чоралар кўрилди. Бу иш ўз самарасини берди. Шаҳар саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш планини муваффақият билан адо этмоқда.

Шаҳар партия комитети қарор ижросини таъминлаш учун курашар экан, энг аввало бу ишга кадрларни ўргатмоқда. Шу мақсадда саноат корхоналари, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари ҳамда партия ташкилотлари секретарларининг доимий ишлаб турадиган мактабларини ташкил этганмиз. Унда 120 киши ўқимоқда. Бундан ташқари, икки йилдан бери ишлаб келаётган ёш коммунистлар мактабида 300 дан зиёд киши таълим оляпти. Бу мактабларда олинган билимлар кадрларга амалий ишларида сўзсиз ёрдам бермоқда.

Йирик корхоналардан бири — пахта тозалаш заводи яқин вақтгача қолоқлар сафига тушиб қолган эди. Шаҳар партия комитети уни ишбилармон кадрлар билан мустаҳкамлади. Завод иши билан доимо қизиқиб турди. Партия ташкилоти (секретари ўртоқ В. Тё коммунистларнинг 80 процентини корхонанинг муҳим участкаларига ишга қўйди. Ҳар бир коммунистнинг қиладиган иши конкрет аниқлаб берилди. Партия бюроси кадрларга топширилган иш ижросини ўз мажлисларида тез-тез кўриб турди. Коммунистлар меҳнатда намуна кўрсатдилар. Ишчилар уларга эргашди, корхонада прогулчилик ва норма бажармовчилик йўқолди. Корхона аста-секин ишида ўзгариш қилди.

Аммо қарорнинг ижросини уюштиришда ҳали дуруст иш олиб бормаётган партия ташкилотлари ҳам бор. Шаҳар партия комитети бундай ташкилотлар ишини мунтазам текшириб, уларга амалий ёрдам бериб бормоқда. Электр устахонаси партия ташкилоти (секретари ўртоқ М. Михайлов қабул қилган қарорлар бажарилмасдан қоғозда қолиб кетаверди. Ўртоқ Михайлов бу иш билан мутлақо қизиқмаган. Шаҳар партия комитетининг бюроси масъулиятни йўқотиб қўйган партия ташкилоти секретари М. Михайловга нисбатан қаттиқ чора кўрди. Шу билан бирга, партия ташкилотига шаҳар партия комитети ходимлари амалий ёрдам кўрсатишди.

Шаҳар партия комитети бюро мажлисларида кейинги икки йилда 20 партия ташкилоти секретари ва 50 корхона, ташкилот ва муассаса маъмурияти раҳбарининг ҳисоботини тинглади.

Ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида ва шаҳар партия конференциясида делегатлар томонидан маданий-маиший ва савдо хизматини яхшилаш юзасидан танқидий фикрлар ва таклифлар айтилган эди. Шаҳар партия комитети ана шуларни умумлаштириб, камчиликларни тугатиш, таклифларни эса амалга ошириш учун шаҳар партия комитети аъзолари ва депутатлардан иборат штаб ва комиссиялар тузди. Ҳар бир комиссияни шаҳар партия комитетининг бюро аъзоси бошқаради. Ушбу штаб ва комиссиялар шаҳарда коммуналь, маиший ва савдо хизмати аҳволини ўрганиб чиқиб шаҳар партия комитети пленуми муҳокамасига қўйдилар.

Қарорнинг ижросини текширишда партия ташкилотларининг маъмуриятнинг хўжалик фаолияти устидан назорат ҳуқуқини амалга оширадиган комиссиялари муҳим роль ўйнашлари керак. КПСС XXIV ва Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съездларидан кейин, айниқса, уларнинг аҳамияти ошди. 20 та партия ташкилотида ана шундай комиссия тузилган бўлиб, уларнинг составида юздан кўпроқ коммунист бор. Автобус-таксомотор парки, 7-қурилиш тресги, Мирзачўл механизациялашган кўчма колонна партия ташкилотларида коммунистлардан Г. К. Приголовкин, П. Я. Крахмал ва И. М. Янчевский ўртоқлар раис бўлган комиссиялар кўп фойдали ишлар қилишяпти.

Шаҳар, саноат, транспорт, қурилиш ва бошқа корхоналарининг коллективлари КПСС XXIV съезди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашни кучайтирмоқдалар.

Бу муҳим ишга барча коммунистлар ва ишчи-хизматчиларни сафарбар этамиз.

И. ҚЎЧҚОРОВ,
Гулистон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари

УНВОНЛАР МУБОРАК

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САВДО ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллар самарали ишлаганликлари ҳамда республикада давлат ва кооператив савдосини ривожлантиришдаги хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими» фахрий унвони берилсин.

Абдуллаева Арафотхон Иброҳимовна — Андижон шаҳридаги «Гастроном» магазинининг бўлим мудираси.

Аъзамов Одил Аъзамович — Ўзбекистон ССР Савдо Министрлиги Ўзбекистон «Узювелирторг» конторасининг директори.

Одилова Кимё Саидкаримовна — Тошкент шаҳар Собир Раҳимов райпишчеторги магазинининг катта сотувчиси.

Аширбоев Аннамурод — Хоразм область Шовот район матлубот жамияти магазинининг мудири.

Бадалова Ўғилой — Самарқанд область Ургут райпотребсоюзи Ургут посёлка матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Бареев Гариф Аҳмедзянович — Фарғона шаҳар «Гастроном» магазинининг директори.

Боймуротова Маъмура — Сурхондарё область Жарқўрғон район матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Бойжонова Миновар — Хоразм область Хива район матлубот жамияти магазинининг сотувчиси.

Боқиев Акромжон — Наманган область Задарё район матлубот жамияти универмагининг сотувчиси.

Беспамятова Тамара Дмитриевна — Тошкент область Олмалиқ шаҳар савдо бўлими магазинининг катта сотувчиси.

Валишина Амина Галиевна — Андижон область Андижон матлубот жамияти магазинининг катта сотувчиси.

Ваҳобова Мунисхон — Андижон область Чинобод район матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Ғаниев Салим — Самарқанд область Каттақўрғон райпотребсоюзи Саройқўрғон матлубот жамияти магазинининг сотувчиси.

Ғафурова Холниса — Фарғона область Қува райпотребсоюзи Заркент матлубот жамияти магазинининг сотувчиси.

Гридасова Анастасия Федоровна — Ўзбекистон КП Марказий Комитети ишлар бошқармаси ошхонасининг ошпази.

Давлатова Лутфи — Тошкент область Ўрта Чирчиқ райпотребсоюзи «Оҳангарон» ишчилар кооперативи магазинининг мудираси.

Деҳқонова Пўлатой — Фарғона область Ленинград райпотре[...]

Дурочкина Елизавета Павловна — Қашқадарё область Қарши шаҳар савдо бўлими магазинининг мудираси.

Зайцева Матрена Григорьевна — Сирдарё область ишчилар таъминоти Пахтакор бўлими магазинининг катта сотувчиси.

Исроилов Мамажон — Фарғона область Риштон райпотребсоюзи нон комбинатининг директори.

Камолова Ойимхон — Наманган область Тўрақўрғон район матлубот жамияти универмаги бўлимининг мудираси.

Қосимов Хошимжон — Андижон область облпотребсоюзи озиқ-овқат комбинатининг кондитер устаси.

Квон Михаил Васильевич — Қорақалпоғистон АССР Нукус шаҳар озиқ-овқат савдоси бўлими гастрономининг директори.

Мамадалиев Хабиб — Сирдарё[...]

область Зомин райпотребсоюзи «Зомин-1» ишчилар кооперативи магазинининг мудири.

Маҳмудова Оймон — Хоразм область Урганч шаҳар саноат савдоси бўлими магазинининг катта сотувчиси.

Мелиева Хадича — Самарқанд область Пастдарғом райпотребсоюзи район универмагининг бўлим мудираси.

Мирдадаев Мирзааҳмад — Тошкент область Оржоникидзе райпотребсоюзи Киров қишлоқ матлубот жамияти магазинининг мудири.

Муравьева Мария Ивановна — Самарқанд область Пайариқ райпотребсоюзи Нариманов матлубот жамиятининг ошпази.

Муртазохонов Иноятхон — Наманган шаҳар умумий овқатланиш трестининг ошпази.

Набиев Толибжон — Фарғона шаҳар умумий овқатланиш бўлимининг мудири.

Нагребецкая Евдокия Степановна — Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармаси Куйбишев район ошхоналар трестининг ошпазлар бригадаси бошлиғи.

Палимбетова Саригул — Қорақалпоғистон АССР Қўнғирот район матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Понявина Анна Ивановна — Сурхондарё область Термиз шаҳар савдо бўлими магазинининг мудираси.

Прокофьева Анна Алексеевна — Тошкент область Оржоникидзе район махсус кооперация савдоси бошқармасининг бош ошпази.

Ражабова Малика — Бухоро область Ленин матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Ражабова Қурбон — Қорақалпоғистон АССР Беруний район матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Раҳматова Латофат — Самарқанд шаҳар озиқ-овқат савдоси бўлими магазинининг сотувчиси.

Ризаева Мастура — Фарғона область Марғилон шаҳар савдо бўлими магазинининг катта сотувчиси.

Саакова Нина Яковлевна — Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг бош товаршуноси.

Собиров Содиқ Собирович — Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги республика «Гастроном» конторасининг бошқарувчиси.

Содиқов Қудрат — Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бошқармаси Тошкент ресторанлар трестининг ошпазлар[...]

Тожиева Рўзи — Сурхондарё область Шеробод матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Тожибоев Ўринбой — Тошкент область Янгийўл шаҳар савдо бўлими магазинининг мудири.

Тўраева Тилак — Бухоро область Қоракўл район матлубот жамияти магазинининг мудираси.

Хотамова Баҳри — Сирдарё область Жиззах шаҳар савдо бўлими магазинининг мудираси.

Хўжаев Шукур — Андижон шаҳар саноат савдоси бўлими магазинининг мудири.

Хўжаев Акмал Ҳайдарович — Тошкент область Калинин райпотребсоюзи «Назарбек» ишчилар кооперативи правлениесининг раиси.

Хусайинов Мўбин — Бухоро шаҳар озиқ-овқат савдоси омборининг мудири.

Шокирова Зарифа Шокировна — Қашқадарё область Чироқчи рай потребсоюзи универмаги бўлимининг мудираси.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1971 йил, 20 июль. Тошкент шаҳри.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ОЛИМЛАР ҲА[...]

[...] ёнувчи сланецлардан ўсимлик ўсиш стимуляторларини олиш ва тадқиқ этишда ҳамкорлик қилишга келишиб олдилар. Бу ишда қардош мамлакатлардаги бешта илмий муассасаларнинг химиклари, генетиклари, геологлари ва физиологлари қатнашмоқдалар.

Болтиқ бўйи сланецларининг базасида олинган ўсиш стимулятори ўша ерда, шунингдек Болқонда ҳам самарали бўлиб чиқди. Уруғлик ва экинга ишлов беришда шу стимуялтордан фойдаланилса ҳосилни анчагина кўпайтиради. Эстониялик химиклар Болгария сланецларининг дастлабки намуналарини ўзлари ишлаб чиққан усул билан ўстирувчи моддага айлантирдилар.

ҚАДИМГИ ЁЗУВ ЎҚИЛДИ

◆ ЛЕНИНГРАД. Ленинградлик ёш шарқшунос Р. Грибов бундан 40 аср муқаддам даврга оид ва сополакка битилган икки мингта текстни ўқишга муваффақ бўлди. Ўқилган текстлар бундан бир неча йил аввал француз археологлари Фрот дарёси водийсидаги қадимги Мари шаҳрини қазиётганларида чиққан, йўқолиб кетган аккад тилидаги машҳур «сополак кутубхона»нинг бир қисмидир.

Олим хат ва хўжалик ҳужжатларининг ноёб мажмуи мазмунига қараб инсоният тарихидаги дастлабки давлатлардан бири — ёш Ассириянинг сиёсий ва социал ҳаётига оид муфассал манзарани биринчи марта тиклашга муваффақ бўлди.

АРМАНИСТОН ОЛИЙ МАКТАБЛАРИДА

◆ ЕРЕВАН. Бу йил республиканинг олий мактабларига ўн мингтадан ошиқ йигит ва қиз қабул қилинади. Улар 146 та мутахассислик бўйича таълим оладилар. Ереван давлат университетидаги янги факультет — амалий математика ва математик кибернетика факультетида машғулотлар бошланади.

Ўрта махсус ўқув юртлари ҳам халқ хўжалиги турли соҳалари учун малакали мутахассислар тайёрлаш юзасидан катта иш олиб бормоқдалар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистоннинг мактаблари учун ўқитувчи кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш борасидаги самарали педагогик ишлари учун РСФСР ва Украина ССР педагогика олий ўқув юртлари муаллимларининг бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

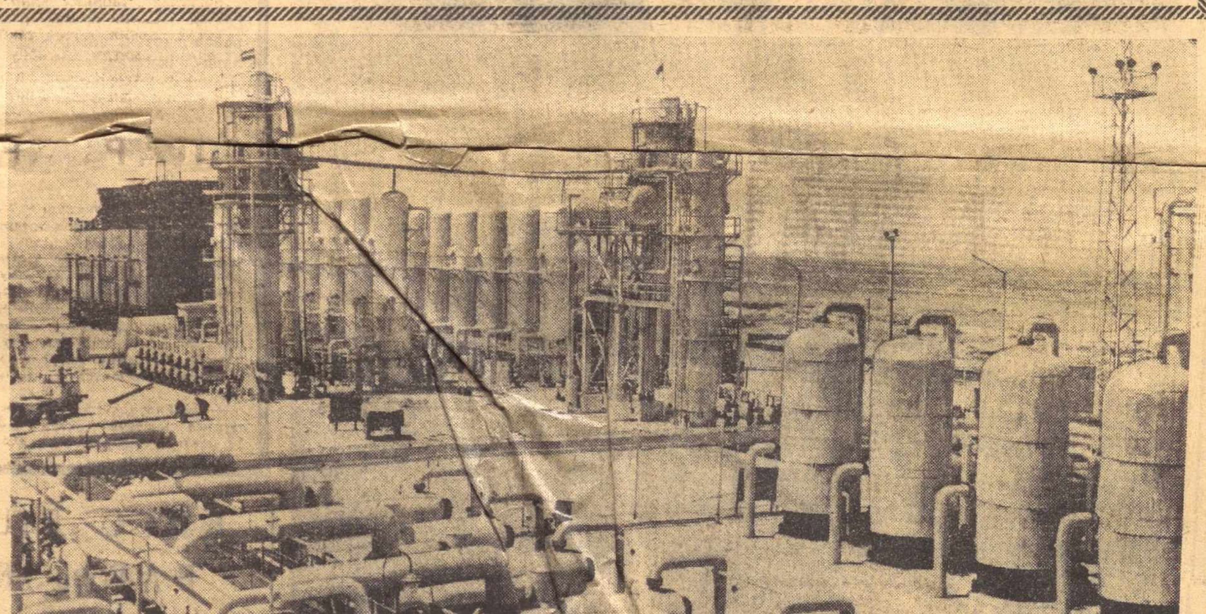

Суратда: Газли шаҳридаги Бухоро — Урал ва Ўрта Осиё — Марказ газопроводининг бош иншооти.

И. Будневич ва А. Варфоломеев фотоси (АПН).

СОЦИАЛИСТИК ЭКОНОМИКА

Иқтисодий назарияни ўрганувчиларга ёрдам

КПСС XXIV съезди мамлакатимиз сиёсий ва иқтисодий ҳаётида янги катта босқич бўлди. Съездда қабул қилинган тарихий қарорлар ҳар сафаргидек Улуғ Ленин кўрсатмалари ва ғоялари билан суғорилган. Партия мамлакатимиз тараққиётида янгидан-янги марралар ва босқичларини белгилар экан, доим абадий барҳаёт Ленин таълимотига амал қилади. Бу таълимот ичида социалистик экономика ва унинг ривожланиш истиқболлари масаласи айниқса актуалдир.

В. И. Ленин конкрет тарихий шароитни чуқур ва атрофлича таҳлил қилиб, 1918 йилнинг баҳорида социалистик хўжаликни ташкил этиш планини тузиб, социалистик экономика қурилишининг аниқ йўллари ва формаларини белгилаб берди.

В. И. Ленин буржуазия қаршилигини бостириш ва унинг мол-мулкини мусодара қилиш юзасидан қатъий революцион чоралар амалга оширилган шароитда ижтимоий ишлаб чиқаришни бошқариш зарурлигини меҳнаткашларга тушунтириб берди. Янги жамият қуриш, деб кўрсатган эди В. И. Ленин, унинг моддий асоси бўлган социалистик ижтимоий ишлаб чиқаришни вужудга келтириш ва ривожлантиришдан иборатдир.

Кишиларнинг янги ижтимоий ишлаб чиқариш муносабатлари, социалистик мулк муносабатлари юксак даражада ривожланган ишлаб чиқарувчи кучларни вужудга келтириш жараёнида мустаҳкамланади ва узил-кесил ғалаба қилади. В. И. Ленин ишчилар синфи билан деҳқонларнинг иттифоқини мустаҳкамлаш социализм иқтисодий ғалабасининг гарови деб билди. Шу сабабли у гражданлар урушининг охирги даврида мамлакатнинг иқтисодий ва сиёсий аҳволини чуқур таҳлил қилиб, янги иқтисодий сиёсат — НЭПни жорий қилишни таклиф этди. НЭП товар-пул муносабатларини ривожлантиришни, шаҳар билан қишлоқнинг иқтисодий яқинлашувини тақозо этарди. Ўша вақтда фақат товар алмашуви асосида ишчи ва деҳқонларнинг иқтисодий манфаатлари бирлигини таъминлаш мумкин эди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш проблемаси В. И. Ленин назарий меросида муҳим ўринни эгаллайди.

В. И. Ленин меҳнат унумдорлигини омманинг ташаббуси билан маҳкам боғлаган эди. Доҳий ўзининг «Мусобақани қандай уюштириш керак?», «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари» асарларида ва бир қатор нутқларида кенг меҳнаткашлар оммасини социализм қурилишига актив жалб этиш планини белгилаб берди, ишчилар синфининг меҳнатга, ижтимоий мулкка янгича муносабатда бўлишни шакллантиришдаги тарихий ролини кўрсатиб берди.

В. И. Ленин асарларида социалистик [...]ономикага амал қилишнинг реал меха[...]ми очиб берилади, социалистик иш[...]чиқаришни ташкил этиш ва бошқа[...] моддий ва меҳнат ресурсларидан [...]нал фойдаланиш, хўжаликнинг [...] системаси устунликларидан фой[...] масалалари ишлаб чиқилади. [...]жалигини планлаштиришни таш[...] тадбирлари социалистик қу[...]киришиш ленинча планининг [...]оларидан биридир. В. И. Ле[...]измнинг моддий-техника ба[...]т барча тармоқлар ва кор[...]она халқ хўжалик планига [...]шда бўйсундириш орқали [...]иш мумкин деб ҳисобла[...] Ленин ташаббуси билан [...]екабрь ойидаёқ ташкил [...]жалиги Олий Кенгаши [...]ик халқ комиссарлик[...]қилиш, халқ хўжали[...]инининг ишини коор[...] юклатилди.

Давлат тре[...]лари [...] хўжалик ҳисоб[...] ва корхоналарини ҳақидаги мас[...]азиш зарурлиги ишлаб чиққан э[...]ам В. И. Ленин лар ва корхонал[...]н мақсад трест[...]ларини коммерц[...]шлаб чиқариш[...]ришлари, ишда к[...]рида олиб бо[...]лари мустақил рав[...]арар учун ўз[...]ри керак эди. В. И[...]об беришла[...]циалистик корхонада[...]ар бир со[...]лик режимини амалга[...] тежамкор[...] ва меҳнат унумдорлигини кун сайин ошириб бориш учун курашиш зарурлигини уқдирди. В. И. Ленин айни вақтда шахсий моддий жавобгарликни кучайтиришга ҳам катта эътибор берди. Шундай қилиб, ана шу даврда социалистик ишлаб чиқаришни ташкил қилишнинг муҳим принциплари ишлаб чиқилди. В. И. Ленин мамлакатимизда социалистик қурилишнинг туб масалалари ичида оғир индустрия қурилиши масаласини биринчи ўринга қўйди.

В. И. Лениннинг ташаббуси билан 1920 йилда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг перспектив плани — ГОЭЛРО планини тузиш учун махсус комиссия ташкил этилди. Бу планнинг асосий вазифаси мамлакатни ёппасига электрлаштириш негизида йирик саноатни вужудга келтириш ва бутун халқ хўжалигини техника жиҳатидан реконструкциялашни таъминлашдан иборат эди.

В. И. Ленин социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришни жамиятнинг асосий ишлаб чиқарувчи кучлари — меҳнаткашларни ҳар томонлама камол топтириш зарурлиги билан маҳкам боғлади. У, пролетариат учун фан, техника ва маданиятнинг барча бойликларини эгаллаш зарурлигини таъкидлаб кўрсатди. Бундай билимларсиз, деган эди В. И. Ленин, йирик ишлаб чиқаришни чинакам йўлга қўйиш, социализмни муваффақиятли қуриш мумкин эмас.

Коммунистик партия хўжалик сиёсатида В. И. Лениннинг мамлакатни социалистик индустрлаштириш зарурлиги ҳақидаги кўрсатмаларига оғишмай амал қилиб, троцкийчилар ва бухаринчиларнинг душман группировкасини аёвсизлик билан тор-мор қилди ва ўз йўлидан улоқтириб ташлади. Бу группировка социалистик индустрияни вужудга келтириш имкониятига ишончсизлик билан қаради ва тўғридан-тўғри хоинлик йўлига ўтиб, мамлакатни Ленин йўлидан оғдиришга интилди.

Гражданлар уруши етказган жароҳатлар асосан даволанган 1925 йилда бўлиб ўтган партиянинг XIV съезди мамлакатни индустрлаштиришни — даставвал оғир саноатни тез суръатлар билан ривожлантиришни партиянинг бош йўли деб эълон қилди.

Кўп сонли оғир индустрия корхоналари фақат ички манбалар ҳисобига қурилди. Биринчи беш йилликнинг охирига келиб совет халқи В. И. Ленин васиятларини амалга ошира бориб, мамлакатни қолоқ, аграр мамлакатдан илғор индустрлашган давлатга айлантириб, жаҳоншумул тарихий ғалабага эришди. 1932 йили бутун халқ хўжалигининг ялпи маҳсулотида йирик саноатнинг салмоғи 1913 йилдаги 40,6 процент ўрнига 70 процентга етди.

Урушдан олдинги беш йилликлар мобайнида 9000 та йирик саноат корхоналари қурилди ва ишга туширилди. Социалистик корхоналар 1937 йили бутун саноат ялпи маҳсулотининг 99,8 процентини ишлаб чиқарди.

Қирқинчи йилларнинг бошидаёқ мамлакатда кўп тармоқли социалистик саноат вужудга келтирилган эди. СССР саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми, унинг техника билан қуролланиши бўйича Европадаги ривожланган капиталистик мамлакатларга етиб олган эди.

Ўзбекистонда ҳам саноатни ривожлантиришда каттагина муваффақиятларга эришилди. Партия ва ҳукумат жуда катта куч-ғайрат сарфлаганликлари натижасида Ўзбекистон аграр республикадан аграр-индустриал республикага айланди. Биринчи беш йиллик мобайнида республикада 300 дан зиёд саноат корхоналари ишга туширилди. 1932 йили Ўзбекистон саноат маҳсулотининг салмоғи республика халқ хўжалиги ялпи маҳсулотида 50 процентни ташкил этди.

Республика индустриал ривожланишининг муҳим хусусияти шундан иборат бўлдики, бу ривожланиш умуман мамлакатдагига нисбатан юксак суръатлар билан давом этди. Масалан, беш йил мобайнида СССРда саноат ишлаб чиқариши 2 баравар кўпайган бўлса, шу давр ичида Ўзбекистонда саноат ишлаб

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАР АҲДИ

335 минг тонна, ёки пландагидан 100 минг тонна кўп пахта тайёрланади. Машиналарда 150 минг тонна пахта терилади. 29 минг тонна сут, 19 минг тонна гўшт, 28 миллион дона тухум етиштирилади. Сабзавот 30 минг тоннага, узум 15 минг тоннага етказилади.

Она-Ватанга 335 минг тонна, ёки пландагидан 100 минг тонна кўп пахта етказиб берамиз! Қашқадарёлик марду майдонларнинг 1971 йилдаги социалистик мажбуриятлари ана шундай. Мажбурият олиш — улкан ишнинг бошланиши, холос. Мажбуриятнинг ҳар бир моддаси белгиланган вақтда, сон ва сифат кўрсаткичи билан муфассал бажарилиб боргандагина яхши самарага эришилади. Қашқадарёликлар бундай юксак мажбурият қабул қилганларида улкан резервлар, рўй бериши мумкин бўлган қийинчиликлар, табиий офатларни тўла ҳисобга олдилар. Айнан шундай бўлиб чиқди. Гарчи баҳор эрта бошланган бўлса-да, ёғингарчилик ҳар йилдагидан кам бўлди. Чимқўрғон, Пачкамар сув омборлари, Қашқадарё ва бошқа иншоотларда кутилганча об-ҳаёт тўпланмади ва оқмади.

Область партия ва совет ташкилотлари меҳнаткашларни сув танқислигини енгиш, рўй берган қийинчиликларни бартараф қилишга даъват этди, бутун куч, техника воситалари шу мақсадга хизмат қилдирилди. Натижа кутилганча бўлди. Ҳамма майдонларда чигит бир текис ундириб олинди, ғўза парвариши кучайтириб юборилди. Бугун областнинг унумдор пахта далаларида бўлган киши шаҳрисабзликлар она-Ватанга 55 минг тонна, ульяновликлар ҳам 55 минг тонна, косонликлар 43 минг тонна, яккабоғликлар 35 минг тонна, ғузорликлар 32 минг тонна, китобликлар ҳам 32 минг тонна, қамашиликлар 30 минг тонна, қаршиликлар ҳам 30 минг тонна, чироқчиликлар 28 минг тонна дурдона етиштириш учун фидокорлик билан меҳнат қилаётганликларининг гувоҳи бўлади.

Ульянов районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Партия XX съезди» ва «Москва» совхозлари меҳнат аҳли беш йилликнинг биринчи йилида 15 минг тоннадан пахта етиштиришга аҳдипаймон қилган эканлар, бу ватанпарварлик намунасидир. Улар [illegible] Ульянов номли, «Косон», Ленин номли, [illegible]», Файзулла Хўжаев номли совхозларнинг пахтакорлари ҳам Ватан олдидаги бурчларини тўла англаганлари ҳолда тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар.

Область партия ва совет ташкилотлари юқори ҳосилли хўжаликлар сафини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш тадбирларини кўрмоқдалар. Бу борада Ғузор районидаги Карл Маркс номли, Қарши районидаги «Ленинизм», Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли, Ленин номли, Яккабоғ районидаги «Правда» колхозлари ва бошқа қатор илғор хўжаликларнинг иш тажрибаси кенг оммалаштирилмоқда.

Қашқадарёда пахтадан юқори ҳосил етиштиришда карвонбошилик қилиб келаётган пахта усталари кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ғузорлик Назар Мейлиқулов, яккабоғлик Усмон Қудратов, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, қаршилик Зиннатой Тошева, донг таратган пахта усталари китоблик Исомиддин Раҳмонов, шаҳрисабзлик Жамол Амиров ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари гектаридан 50-55 центнердан «оқ олтин» етиштириш ташаббусини бошладилар. Юзлаб бригадалар бу ташаббусга қўшилдилар. Янги беш йилликда областда ҳали номи эл-юртга маълум бўлмаган ажойиб пахта усталари камол топиши шубҳасиздир.

Шу кунга қадар область бўйича 50 минг гектардан кўпроқ майдондаги ғўза ёппасига кўсаклаган экан, бу область ва район партия ташкилотлари изчиллик билан олиб бораётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларнинг илк самараси, халқ меҳнатининг дастлабки якунидир.

Юқорида областда бу йил сув камчил бўлди дедик. Қашқадарёликлар сув танқислигини енгиш учун изланяпти, резервларни қидириб топиб ишга соляпти. Ғузорлик пахтакорлар 60 дан зиёд артезиан қудуқларидан сув чиқаришиб, ғўза суғормоқдалар. Бу янгилик тезда ҳамма жойга тарaлди. Ҳозир область бўйича 200 дан зиёд артезиан қудуқлари ишлаб турибди. Булоқлар ва коллекторлар сувидан фойдаланиш учун кучли насослар ўрнатилди. Ҳар литр сувдан маълум мақсадни кўзлаб фойдаланиш учун кураш бутун жамоатчиликнинг жонажон ишига айланди. Ғўзаларни қондириб суғориш билан ерда намни тўла сақлаб қолишга ҳам жиддий эътибор берилаётир. Бу борада шаҳрисабзликлар диққатга сазовор ишлар қилмоқдалар. Улар азот ўғитга аралаштириб, қатор ораларига солмоқдалар. Икки томонлама культивация ўтказилиб, тупроқнинг ички қатламини майин ҳолга келтирмоқдалар. Шаҳрисабзликлар изидан бораётган Чироқчи, Яккабоғ ва бошқа районларнинг пахтакорлари ҳар гектар ерга уч тоннадан ўғит қоришмаси солишга аҳд қилдилар.

Июль ойининг иккинчи ярмида ғўза парваришини кучайтириш соҳасида жуда катта режалар белгиланди. Сувчилар, механизаторлар, чопиқчилар, химизаторлар ва бошқа касб эгалари ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Дастлабки ҳисоб-китоблар июль ойида ҳамма майдонларда икки марта, ғўзаси ўсиш ва ривожланишдан орқада қолаётган майдонларда уч марта комплекс ишлов берилишидан далолат беряпти. Август ойи мобайнида жамики майдонлардаги ғўзалар 1,5-2 марта парвариш қилинади. Коммунистлар, комсомоллар, Олий Совет ва маҳаллий Советларнинг депутатлари шахсан намуна кўрсатиб, пахтакорларни ғўза парваришини кучайтиришга чорламоқдалар.

Қашқадарёда бўлган киши яна бир янгиликни кўради. Ҳар бир пайкалдаги ғўзаларни серҳосил қилиб ўстириш уни зараркунандалардан муҳофаза қилиш ҳамманинг диққат марказида турибди. Натижа ҳам шунга яраша қувончли бўляпти.

Дастлабки муваффақиятлар область пахтакорлари ва чорвадорларини янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда. Тошкент ва Сирдарё областлари меҳнаткашларининг теримни комплекс механизациялаш ҳақидаги ташаббусига қўшилган қашқадарёлик механизаторлар бу йил ялпи ҳосилнинг 45 процентини ёки 150 минг тоннасини машиналарда теришга аҳд қилдилар. Пахта пайкалларида машиналар ҳайқириғи сира тинмаган ҳолда устахоналарда терим агрегатларини мавсумга шайлаш тезкорлик билан олиб борилмоқда. Бу ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган иш август ойининг бошларидаёқ бажарилади. Ҳамма хўжаликларда механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрланмоқда.

Давлатимиз бу йил қашқадарёликлардан 29 минг тонна сут, 19 минг тонна гўшт қабул қилиб олади. Бунинг учун мустаҳкам замин кераклигини яхши англаган чорвадорлар 500 минг тонна дағал хашак, 150 минг тонна беда тайёрлаш, 300 минг тонна силос, 50 минг тонна сенаж бостириш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Хашак тўплаш фақат чорвадорларнинг иши бўлиб қолмаётир. Область жамоатчилиги бу муҳим ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётир. Шаҳарликлар, район марказларининг аҳолиси, чўлқуварлар, қурувчилар, ўқув юртларининг студентлари хашак тўплаш хашарида фаол қатнашмоқдалар. Ҳар куни 4 минг тонна атрофида хашак жамғарилмоқда.

Ғалла, сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш топшириқлари ҳам пешма-пеш [illegible] ласти меҳнаткашларининг бу йил 335 минг тонна, ёки пландагидан 100 минг тонна кўп пахта етиштириш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусини маъқуллаган эди. Республика партия ташкилотининг бу ишончи область меҳнаткашларини янги-янги меҳнат ғалабаларига чорламоқда.

М. НАЗАРОВ, П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

А. А. ГРОМИКОНИНГ У ТАНГА МАКТУБИ

(Боши 1- бетда).

Совет ҳукумати шунга аминдирки, Ҳинди-Хитойдаги ва Яқин Шарқдаги уруш ўчоқлари агрессияга дучор бўлган давлатлар ва халқларнинг қонуний ҳуқуқларини тўла-тўкис ҳисобга олган ҳолда можарони бартараф этиш асосида, Декларацияда таъкидланганидек, халқларнинг ўз тақдирини четдан ҳеч кимни аралаштирмай ўзи белгилаш ҳуқуқи асосида тугатилиши мумкин ва лозим.

Совет ҳукумати Ҳинди-Хитой халқларига қарши қилинаётган империалистик агрессия тўхтатилишини қатъиян талаб қилади. Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати, Жанубий Вьетнам Республикасининг Муваққат революцион ҳукумати, Камбоджа Миллий бирлашган фронти, Лаос Ватанпарварлик фронти ўртага қўйган маълум таклифлар Ҳинди-Хитой проблемаларини ҳал этишнинг ижобий асоси бўла олади.

Декларацияда халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туриш учун Хавфсизлик Кенгаши зиммасидаги асосий масъулиятни бажаришда кенгашнинг доимий аъзолари куч-ғайратларини активлаштирсинлар, деб даъват қилинган эди. Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоларидан бири бўлган Совет Иттифоқи Яқин Шарқдаги можаро Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясининг ҳамма қисмлари ва қоидаларини бажариш асосида сиёсий бартараф этилишини талаб қилади. Совет ҳукумати, деб таъкидланади сўнгра мактубда, Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган бошқа давлатлар билан биргаликда Яқин Шарқ можаросини сиёсий бартараф этишнинг халқаро гарантияларини вужудга келтиришда қатнашишга тайёрдир.

Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун агрессия ва халқаро зўравонликнинг ҳар қандай кўринишларига қатъиян ва дарҳол зарба берилиши зарур. Совет ҳукумати шу мақсадларда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг имкониятларидан ҳам тўла-тўкис фойдаланиш лозим, деб ҳисоблайди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг чинакам универсаллигини таъминлаш БМТнинг самарадорлигини ва обрўсини жиддий равишда ошириш учун катта аҳамиятга эга бўлур эди. ХХРнинг БМТдаги қонуний ҳуқуқларини тиклаш ва чанкайшичиларни ташкилотдан чиқариб юбориш бунга ёрдам берган бўлур эди.

Ҳар иккала герман давлатини — Германия Демократик Республикаси билан ГФРни Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш масаласини ҳеч кечиктирмай ижобий ҳал қилиш лозим. БМТда Корея Халқ Демократик Республикасига нисбатан камситувчилик практикасига барҳам бериш вақти келди. БМТ корейс халқининг ички ишларига қонунга хилоф равишда аралашишни тўхтатиши, БМТ байроғи остида Жанубий Кореяни оккупация қилиб турган Америка қўшинларини ва бошқа ажнабий қўшинларни олиб чиқиб кетиш масаласини ҳеч кечиктирмай ҳал қилиши керак.

Декларацияда таъкидланган куч ишлатмаслик принципини амалга ошириш соҳасидаги амалий чора сифатида Совет Иттифоқи ана шу принципга қўшилган мамлакатларнинг тегишли икки томонлама ёки регионал шартномалар тузишлари мақсадга мувофиқ бўлади, деб ҳисоблайди, дейилади мактубда. Совет Иттифоқи БМТ Уставининг тегишли қоидаларини мустаҳкамлайдиган ва ривожлантирадиган ана шундай шартномани ҳар қандай давлат ёки давлатлар группаси билан тузишга тайёр.

Сўнгра мактубда ялпи тинчликни мустаҳкамлаш учун Европада коллектив хавфсизликни таъминлаш масаласининг муҳимлиги таъкидланади. Совет Иттифоқи, деб уқтирилади мактубда, иккинчи жаҳон уруши натижасида Европада вужудга келган территориал ўзгаришларни узил-кесил эътироф қилиш йўлини ўтказар экан, бунда ҳамма давлатлар, ҳамма халқларнинг манфаатларига асосланади. СССР билан ГФР ўртасида 1970 йил августида имзоланган Шартнома Европа давлатлари чегараларининг бузилмаслигини таъминлашда муҳим роль ўйнайди. Совет Иттифоқи ҳам икки томонлама асосда, ҳам Умумевропа асосида Европадаги вазиятни яхшилаш ва ҳамкорликни ривожлантириш йўлида зўр бериб куч-ғайрат сарфлайверади.

Декларацияда ҳарбий блокларни тугатиб коллектив хавфсизликнинг самарали системасини вужудга келтиришга қилинган даъватга жавобан Совет Иттифоқи Варшава Шартномаси билан Шимолий Атлантика Иттифоқини айни бир вақтда тугатишга ёки биринчи қадам сифатида бу блокларнинг ҳарбий ташкилотларини тугатишга тайёр эканлигини таъкидлади.

Ўз-ўзидан равшанки, дейилади сўнгра мактубда, қуролланиш пойгасини камайтирмай ва чекламай туриб, бу пойгани тўхтатмай туриб халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаб бўлмайди. Совет ҳукумати Декларацияда ҳамма давлатларга, айниқса ядро қуролига эга бўлган давлатларга қарата қилинган ва 1971 йил апрелида қуролсизланиш учун курашнинг Совет Иттифоқи таклиф этган кенг программаси асосида қуролланиш пойгасини камайтириш, чеклаш ва батамом тўхтатиш соҳасида ўзаро келишиб шошилинч равишда куч-ғайратлар сарфлансин, деган даъватни қўллаб-қувватлайди.

Мактубда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қолган мустамлака режаларини тугатиш тўғрисидаги ҳар қандай шаклдаги ва кўринишлардаги ирқчилик ва Апартеидни ёппасига коралаш ҳамда бойкот қилиш ҳақидаги қарорларини амалга ошириш муҳимлиги ҳам айтилган.

Сўнгра мактубда айтиладики, Совет Иттифоқи табиий муҳитни сақлаш, энергетик ва бошқа табиий ресурсларни ўзлаштириш, транспорт ва алоқани ривожлантириш, энг хатарли ва кўп тарқалган касалликларнинг олдини олиш ва уларни тугатиш космосни ҳамда жаҳон океанини тадқиқ қилиш ва ўзлаштириш сингари проблемаларни ҳал этишда бошқа манфаатдор давлатлар билан биргаликда иштирок этишга тайёр. Лекин, шу нарса равшанки, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш масалалари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолиятининг асосий ўзаги бўлиб қолмоғи керак. Совет ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотини «сиёсатдан четлатиш»га қатъиян қарши чиқади.

БМТ Бош Ассамблеясининг XXV юбилей сессияси, деб таъкидланади мактубда, БМТга аъзо бўлган давлатлар катта кўпчилигининг хоҳиш-иродаси билан халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги Декларацияни маъқуллади. Эндиги вазифа ялпи куч-ғайрат сарфлаш билан ана шу муҳим ҳужжатдаги асосий қоидаларнинг амалга оширилишига эришишдан иборат. Бош Ассамблеянинг XXVI сессиясида мазкур Декларациянинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масаланинг муҳокама қилиниши ана шу мақсадга хизмат қилиши шубҳасиз. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бутун кучини жамлаб ялпи тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги ҳал қилувчи йўналишда ўз фаолиятини активлаштириши керак.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ, Мар[illegible] районидаги Свердлов номли колхознинг ферма юлдузи Ҳади[illegible] Йўлдошева 30 бош сигирнинг ҳар биридан 2900 килограммдан [illegible] соғиб олишга аҳд қилган. У ҳозиргача ҳар бир сигирдан 1900 кило[illegible] серҳаймоқ сут соғиб олди. Суратда: сут соғувчи Ҳадичахон [illegible]дошева.

Т. Ҳасанов фотоси.

Ажаб савдолар

ҚУШ ТИЛИНИ БИЛГАН КИШИ

Илҳом Абдуллаев билан Владимир Люфтларнинг Гулистон район «Октябрь» колхозига ишга келганига роппа-расо ўн беш йил бўлди. Бу орада улар анча-мунча мўъжизалар яратишибди. Айтишларича, бу ўртоқлар қуш ва ҳайвонларнинг тилини жуда [illegible]. Яқинда биз [illegible]

— Паррандачилик деганда нимани тушунасиз?

— Қушларни тушунаман, — деди ферма мудири Илҳом Абдуллаев. — Ўзингизга маълум, осмонда учадиган, қаноти бўлса ҳам учмай ерда юрадиган қушлар бор. Осмонда учиб юрувчи қушлар енгил қушлар деб аталади. Ерда юрувчи қушлар оғир қушлар деб аталади. Оғир қушлар енгил қушларга нисбатан кўп гўшт бериши сабабли ота-боболаримиз давридаёқ қўлга ўргатилган эди. Шу-шу товуқ, ўрдак, ғоз ҳар бир хўжаликда, хонадонда боқилади. Оғир қушлар тухум ҳам бериши ҳаммага маълум.

— Кечирасиз, сизлар қушларнинг тилини билар эмишсизлар, шу ростми?

— Бу ҳозир сир. Биз аввало фермамизда ўз тажрибамизни яна бир карра синаб кўрмоқчимиз. Ана шундан сўнг буни оммалаштирамиз.

— Тажрибангиздан гапириб берсангиз?

— Хўп, эшитинг бўлмаса. 1969 йили колхозимиздаги паррандачилик фермасида 1508 та қуш бор эди. Лекин, шундан кўпгинасининг тилини ҳеч тушуниб бўлмас эди. Ўзингизга маълумки, тилига тушунмагач, «тухум туғ» деб тушунтириш ҳам қийин-да уларга. Шу туфайли 1970 йилда тухум тайёрлаш планини бажаролмай қолдик. 1971 йилнинг бошларида эса ҳалиги тилига тушуниб [illegible] касаллиги [illegible] Шунда касал [illegible] гапиролмаслигини билиб олдик.

— Касал қушлар дон емай, ҳатто, сув ҳам ичмай қўяр экан, — деб суҳбатга аралашди веттехник Владимир Люфт, — хурпайиб, миқ этмай кўзини очиб-ёпиб ётаверар экан.

— Шунда нима қилиш керак?

— Қатиққа гаримдори аралаштириб ичириш керак. Унда ҳам тузалавермаса, сўйилгани маъқул. Биз шундай қилдик.

— Сизларни чорвачилик соҳасида ҳам анча-мунча нарса билади дейишади, шу ростми?

— Тўғри. Аммо, ҳар тўкисда бир айб деганларидек, чорвачилигимиз унча яхши эмас. Масалан, 1970 йили чорва туёғини кўпайтириш, маҳсулот олиш ҳамда қўйларни қўзилатиш планини бажаролмадик. Қорамол 1970 йилнинг биринчи январигача 990 бош эди. 1971 йилнинг биринчи январига келиб 837 бош бўлиб қолди. Шу жумладан, соғин сигирлар сони 330 та бўлиши ўрнига 301 тага тушиб қолди. Чўчқалар эса совуққа йўқ бўлар экан. Шунинг учун ҳам 103 нафари чидамсизлик қилиб ўлиб кетди.

— Менимча, бунга ҳам моллар тилини яхши ўрганиб олмаётганимиз сабаб, — деди гапда давом этиб веттехник Владимир Люфт. — Шунинг учун бу йилги ишларимиз ҳам чатоқ. Гўшт топшириш ярим йиллик плани 30,9 процентга етди, холос, сут топшириш 80,4 процентдан ошмай қолди. Тухум тайёрлаш атиги 21 процент бўлди.

Бу суҳбатдан қандай хулоса чиқаришни билмай, дилимизда саволлар қаторлашиб қолди. Агар Абдуллаев ва Люфтларнинг қуш тилини билгандаги ишлари шу бўлса, билмаганларида қандай бўларкин?

Х. ХУДОЕРОВ,
«Гулистон» газетасининг редактори.
М. САТТОРОВ,
«Муштум» ходими.

ҲУҚУҚ ПРОПАГАНДАСИГА ЭЪТИБОР

Республика пойтахтидаги Чилонзор районининг корхоналари ва муассасаларида ҳуқуқ билимлари халқ университети очилганлигидан дарак берувчи плакатлар пайдо бўди. Жамоатчилик асосларида ташкил этилган бу ўқув юртида 550 дан ортиқ киши шуғуллана бошлади. Машғулотлар программаси икки йилга мўлжалланган. Малакали юристлар совет қонунлари ва одил судлов асослари тўғрисида лекция ўқийдилар. Университетнинг ташкил этилиши — Чилонзор район партия комитетининг ҳуқуқ пропагандасини кучайтириш соҳасида кўраётган кўп тадбирларидан биридир. Ўртоқлик судлари раисларининг семинари қонунларни ўрганишга бағишланди. Кўнгилли халқ дружиналари активларининг район слетида шу ҳақда гап борди. 153-қурилиш трестида, пластмасса буюмлар заводида ва бошқа бир қанча коллективларда ҳуқуқий тарбия тўғрисида суҳбатлар ўтказилди. Маъмурий органларнинг раҳбар ходимлари бу суҳбатларда иштирок қилдилар.

20 июлда район комсомол активлари етакчи юристлар билан учрашдилар. (ЎзТАГ).

чиқариши 2,6 баравар ўсди. Бу миллий чекка ўлкаларни мамлакатнинг илғор районлари даражасига етказиб олишдан иборат ленинча ғоянинг чинакам амалга оширилиши эди.

Шундан кейинги йилларда Коммунистик партия биринчи навбатда оғир индустрияни ривожлантиришдан иборат бош йўлни амалга оширишни ҳормай-толмай давом эттирди ва бу СССР экономикасини янгидан кучли равишда юксалтиришни таъминлади.

Кейинги йилларда партия ва давлатимизнинг фаолияти асосий программ иқтисодий вазифа — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш вазифасини ҳал қилишга қаратилди.

КПСС XXIII съездининг Директивалари муҳим иқтисодий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилди. Беш йиллик мобайнида саноат ишлаб чиқариши 1,5 баравар ўсди, электр энергияси ҳосил қилиш 740 миллиард киловатт-соатга, нефть қазиб чиқариш 353 миллион тоннага, газ 200 миллиард куб метрга, кўмир 624 миллион тоннага, пўлат эритиш 116 миллион тоннага етди ва ҳоказо.

Республикамизда беш йиллик мобайнида 70 дан ортиқ йирик корхона ишга туширилди. Техника тараққиётини белгиловчи тармоқлар устун даражада ривожлантирилди. Масалан, беш йил мобайнида ишлаб чиқариш ҳажми умуман 135,4 процент ўсгани ҳолда, машинасозлик ва металл ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1,5 баравар, химия саноат маҳсулоти 1,8 баравар, рангли металлургия 1,9 баравардан кўпроқ, электр энергияси ҳосил қилиш 1,7 баравар кўпайди. Бу саноатнинг ялпи ҳажмида оғир индустрия салмоғини 1965 йилдаги 32,6 процентдан 1970 йилда 44 процентга етказиш имконини берди. Республикада беш йиллик мобайнида саноатнинг олтин қазиб чиқарувчи янги тармоғи вужудга келтирилди.

Шундай қилиб, Коммунистик партия томонидан ишлаб чиқилган иқтисодий сиёсат саноат ва техника тараққиётини ривожлантириш суръатларини тезлаштиришда, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишда ва мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришда муҳим роль ўйнади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига қилган ҳисобот докладида кўрсатганидек «Партия ўтказиб келган биринчи навбатда социалистик саноатни ва энг аввало унинг асоси бўлмиш оғир индустрияни ривожлантириш йўли мамлакатимизни қудратли давлатга айлантирди. Ҳеч қандай муболағасиз айтиш мумкинки, бу йўлни изчиллик билан амалга оширишгина бизни социалистик революция ютуқларини ҳимоя қилиб қолиш, асрий қолоқликка барҳам бериш, ғоят улкан иқтисодий, социал ва маданий тараққиётни таъминлаш имконини берди».

Жамиятимиздаги иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш, халқ хўжалигини бошқариш системасини яхшилаш, ишлаб чиқаришни планлаштириш ва рағбатлантириш юзасидан Коммунистик партия ишлаб чиққан тадбирлар бу соҳада биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Коммунистик партия халқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг илмий методларини такомиллаштириб ва ривожлантириб, омманинг ижодий ташаббускорлиги ва куч-ғайратини ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар тарафлама оширишга, социалистик системанинг афзалликлари ва имкониятларини тўлароқ намоён қилиш ва ундан фойдаланишга қаратмоқда.

Деҳқон хўжаликларини социалистик асосда қайта қуриш проблемаси СССРда социализм қурилиши ленинча программасида алоҳида ўрин эгаллайди. В. И. Ленин деҳқонларни кооперация орқали социализмга жалб қилишнинг гениал планини ишлаб чиқди.

В.И. Ленин кооперацияни деҳқонларнинг социализм йўлига ўтишининг воситаси сифатида ҳар тарафлама ривожлантириш зарурлигини асослаб берибгина қолмай, балки деҳқон хўжаликларини оммавий равишда кооперациялашни муваффақиятли амалга оширишнинг энг муҳим шарт-шароитлари ва имкониятларини ҳам атрофлича тавсифлаб берди. Ана шу шарт-шароитларнинг асосийси қишлоқ хўжалигининг янги техника базасини вужудга келтиришдан иборат бўлди.

В. И. Ленин, шунингдек, социалистик давлат томонидан кооперация ташкилотлари ва колхозларга молиявий ёрдам беришни ташкил этишга ҳам алоҳида аҳамият берди. У, агар биз деҳқонларнинг кооператив корхоналарини давлат ёрдамини амалга оширмас[illegible] коммунист бўлмас эдик, деб кўрсат[illegible]

В. И. Лениннинг кооператив п[illegible] ишчилар синфини, Коммунистик па[illegible] ни социалистик қурилишнинг [illegible] масалаларидан бирини ҳал қили[illegible] аниқ программаси билан қуроллан[illegible]ди. Партия В. И. Ленин кўрсатм[illegible] амалга ошира бориб, кооперат[illegible] ришни ривожлантириш юзасидан [illegible] миқёсда иш олиб борди, [illegible] деҳқонлар кенг оммасини [illegible] сотиш, истеъмол қилиш, кр[illegible] перациянинг бошқа оддий [illegible] жалб қилди.

Қишлоқ хўжалик коопе[illegible] кистонда ҳам кенг қулоч [illegible] 1927 йили кооперация[illegible] хўжаликлари Белорусс[illegible] процентини, РСФСРда [illegible]6,8 Украина ССРда 30,5 [illegible] этган бўлса, Ўзбеки[illegible] 1927 процентини ташкил э[illegible] пар-

Маълумки, ВКП([illegible] йили коллективла[illegible] тиянинг қишлоқда[illegible] си сифатида олди[illegible] қишлоқ хўжали[illegible] риш сиёсати л[illegible] ни ривожланти[illegible] зишдан ибора[illegible] Ленин кўрса[illegible] бориб, деҳқ[illegible] да колхозла[illegible] рур шарт-[illegible] ди: қишло[illegible] лар била[illegible] базани в[illegible] ди, кол[illegible] рур м[illegible] тўплан[illegible] дам [illegible] синф[illegible] ди, таш[illegible]

[illegible]ли қишлоқда буюк ўзгариш [illegible] деҳқонларнинг асосий оммаси [illegible] ўрта ҳол деҳқонлар колхоз[illegible]ра бошлади. [illegible]ларни оммавий равишда кол[illegible]штиришни амалга ошириш ва [illegible]даги социалистик қурилишга [illegible] билан қаршилик кўрсатган қулоқларга қарши кескин кураш [illegible]риш натижасида қулоқлар синф [illegible]ида тугатилди.

[illegible]р 1928 йили қишлоқ хўжалиги [illegible] маҳсулотида социалистик хўжаликларнинг салмоғи 3,3 процентни [illegible] қилган бўлса, колхоз тузуми [illegible]а қилиши натижасида бу кўрсат[illegible] 98,5 процентга етди.

[illegible]збекистонда колхоз тузуми ғалаба [illegible]иши муносабати билан қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари кенг ривожлана бошлади. Республика Совет Иттифоқининг асосий пахта базасига айланди. Пахта етиштириш 1928 йилдаги 544 минг тонна ўрнига 1937 йили 1 миллион 562 минг тоннага етди.

Шундай қилиб, Коммунистик партия Ленин таълимотига амал қилиб ва ишчилар синфининг қўллаб-қувватлашига таяниб, деҳқонларнинг майда якка хўжаликлардан йирик коллектив хўжаликларга ўтишини таъминлади.

Совет ҳокимияти йилларида социалистик қишлоқ хўжалиги кенгайтирилган қайта ишлаб чиқариш қонуни бўйича ривожланди, катта муваффақиятларга эришди. Бироқ қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасида йўл қўйилган муайян камчиликлар натижасида бу тармоқнинг ривожланиши сезиларли даражада орқада қолди.

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги март Пленуми мавжуд жиддий камчиликларни дадил очиб ташлади ва қишлоқ хўжалигини кескин юксалтиришга қаратилган тадбирларнинг аниқ программасини белгилади. Кейинги йилларда қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини ривожлантириш, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан моддий манфаатдорлигини ошириш, шаҳар ва қишлоқдаги меҳнат шароити ва ҳаёт даражасини бир-бирига яқинлаштиришга қаратилган муҳим тадбирлар амалга оширилди. Қишлоқ хўжалиги тобора кўпроқ механизациялашмоқда, унга тракторлар, комбайнлар, автомашиналар ва бошқа зарур техника муттасил етказиб берилмоқда. Колхоз ва совхозларга етказиб берилаётган минерал ўғитлар миқдори тобора кўпаймоқда. Буларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турларини етиштиришни кўпайтириш имконини бермоқда. Саккизинчи беш йилликда ҳар йили етиштирилган дон, пахта, қанд лавлаги, картошка, сут, гўшт, тухум ва бошқа маҳсулотларнинг миқдори шундаъ илгариги беш йилликдагига нисбатан анча кўпайди. Колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари 1970 йилда катта муваффақиятларга эришдилар. Бултур мамлакатимиз деҳқончилигининг бутун тарихида дон ва пахтадан энг юқори ҳосил олинди.

Ўзбек пахтакорлари бултур жуда катта муваффақиятга эришдилар. Республика колхоз ва совхозлари давлатга 4 миллион 668 минг тонна «оқ олтин» топширдилар. Шунингдек, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планлари ҳам ошириб бажарилди.

КПСС XXIV съездида янги беш йиллик план қабул қилинди. Бу планда экономикамизни янада ривожлантириш йўллари белгилаб берилди. Бугунги кунда олдинга сурилган ва сурилаётган барча проблемалар партия томонидан Лениннинг бой назарий мероси асосида ҳал қилинмоқда.

Социалистик хўжаликни бошқаришнинг В. И. Ленин томонидан очилган қонунлари ва белгилаб берилган принциплари ҳозирги кунда ҳам актуалдир. Социалистик экономикани вужудга келтиришнинг В. И. Ленин ишлаб чиққан принциплари бугунги кунда ҳам партия ва ҳукуматнинг мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши соҳасидаги иқтисодий сиёсатини амалга оширишнинг асоси бўлиб хизмат қилади.

А. МАМЕДОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Совет — Вьетнам дўстлиги ва вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши кураши билан бирдамлик ойлигининг Совет Иттифоқида очилиши муносабати билан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети ҳамда Вьетнамни қўллаб-қувватлаш Совет комитети Осиё ва Африка халқлари билан бирдамлик Вьетнам комитети ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти Марказий Комитети номига табрик телеграммаси йўлладилар.

Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган совет кишилари, дейилади телеграммада, вьетнам халқининг ҳаққоний ишини астойдил ёқлаб турибдилар.

(ТАСС).

Чет эллик кишилар Ўзбекистон ҳақида

КАТТА ИБРАТ

СССР Фанлар академиясининг меҳмони сифатида мен Совет Иттифоқининг кўпгина республикаларида бўлдим. СССРда илмий ишлар тажрибаси ва Совет Иттифоқида Ҳиндистоннинг ўрганилишидаги аҳволи билан танишдим. Москва, Ленинград ва Совет Ўзбекистонида бўлдим.

Аввало Тошкент ҳақидаги таассуротларимни ўртоқлашмоқчиман. Бу шаҳарни дўстлик ва қардошлик қонунлари билан боғланган чинакам кўп миллатли оила деса бўлади. Бу ерда 100 дан зиёд миллат кишилари ягона оилада иноқ яшаб ишламоқдалар. Шунинг учун ҳам миллий проблемани ҳал қилишда Советлар тажрибасини диққат билан ўрганса арзийди. Кўп миллатли Ҳиндистон [illegible] проблемаларни ҳал қилишда Тошкент тажрибасидан фойдаланиши [illegible].

Ленин асримизнинг бошидаёқ Россияни «халқлар турмаси» деб таърифлаган эди. Октябрь революциясидан [illegible]. Бу жамият барча социалистик миллатларнинг биргаликда ва уларнинг ҳар бирининг алоҳида гуллаб-яшнаши учун катта куч сарфлади. [illegible]

[illegible]

[illegible] Ҳиндистоннинг [illegible]

...никова хоним, Юсуф Хўжаев, Анвар Қосимов, Мария Кутина хоним ва бошқалар миллий ҳаракат, ишчилар синфи ҳаракати ва ҳозирги Ҳиндистоннинг бошқа проблемаларига оид қизиқарли илмий асарлар ёзишди. Фарида Салимова, [illegible] хонимлар Ҳиндистонда хотин-қизлар ҳаракатининг [illegible] тадқиқот ёзишди. Рафиқам ва шахсан ўзимнинг илмий ишларим тошкентлик олимларга катта фойда берганини эшитиб, жуда қувондим.

Буларнинг ҳаммаси шундан далолат берадики, ҳинд ва ўзбек олимларининг ўзаро алоқалари [illegible] Ҳиндистон маданиятини ўрганишда янги саҳифа очади ва халқларимизни янада яқинлаштиради. [illegible] Ўзбекистон олимларига чуқур миннатдорчилик билдираман. Менинг Ўзбекистонда бўлишим [illegible] учун республика Фанлар академиясига ташаккур изҳор қиламан. Ўзбекистон халқларига энг яхши истакларимни йўллайман.

А. Р. ДЕСАЙ,
профессор, Бомбай университети социология бўлимининг мудири.
ҲИНДИСТОН.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — Ахборот, 19.20 — Халқ контроли экрани. **Ўзбек тилида.** 19.50 — Қардош халқлар адабиёти. **Аванес Туманян,** 20.40 — Ахборот, 21.00 — «Ўзбекистон чорвадори». 21.35 — Ўзбек музикаси анъаналари, 23.30 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Кинофильм, 18.20 — Музикали кўрсатув, 19.00 — МОСКВА. 19.20 — Концерт, 20.15 — Мультфильм, 20.30 — Социализм дунёси, 21.00 — Бадиий фильм, 22.50 — СССР халқларининг V спартакиадаси.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 20.00 — Коллектив ташкилотчи, 20.15 — Врач маслаҳати, 20.25 — Ҳужжатли фильм, 21.25 — **Қалб кечирмайди.** Бадиий фильм.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Митти қайиқчи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Еввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Қиялик (эрталаб соат 10, кундуз 5 ярим ва кеч 7 да), **Она муҳаббати** (ўзбек тилида, кундуз соат 12, 3, кеч 8.45 минутда): — «КЎКЧА».

Асосий зарба (кундуз соат 11 ярим, 2, кеч 6 ва 8 яримда), **Меҳрибон отам** (эрталаб соат 10, кундуз соат 4 яримда): — «МОСКВА».

Майерлинг — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 2, 4 ярим, кеч 7 ва 9.15 минутда).

Оливер — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Бегона ҳужжат билан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Асримиздан миллион йил илгари — «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Интеграл — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Шаҳар таронаси — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқчи — «ФЕСТИВАЛЬ», «РАКЕТА».

Асримиздан миллион йил илгари — «ХИВА».

Ёввойи қалб — ТЕЛЬМАН номли.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
23 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 6 ДА
«ДИНАМО» (Киев) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)
командалари ўртасида

ФУТБОЛ

23 июлда — дублерлар, 24 июлда — асосий составлар учрашадилар.

Олдиндан билет сотиш кассалари ишлайди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

МАЛЬТА АСОРАТДАН ХАЛОС БЎЛМОҚДА

ЛА-ВАЛЕТТА, 20 июль. (ТАСС). Буюк Британия мудофаа министри Лорд Каррингтон Мальта оролидаги инглиз ҳарбий базаларининг келажаги хусусида Мальта бош министри Доминик Минтофф билан музокаралар олиб бормоқ учун Лондондан бу ерга келди.

Маълумки, Буюк Британия мудофаа министри Ла-Валеттага ўтган ҳафтаёқ келмоқчи эди. Аммо у Лондондан учиб кетиш олдидан бош министр Минтоффдан телеграмма келиб қолди. Бу телеграммада Мальта ҳукумати ушбу визитни номақбул топганлиги айтилган эди.

Мальта ҳукумати айтган эдики, башарти Каррингтон музокаралар олиб бориш самимий истаги билан келган тақдирдагина визит ижобий натижалар келтириши мумкин. [illegible] министр Хит [illegible] тўғрисида [illegible] олиб бориш мумкинлигига ишонч ҳосил қилмоқ учун»-гина Мальтага жўнаб кетиш тўғрисида кўрсатма берган эди. Ўшанда Мальта ҳукумати бу визит бекор қилинишини сўраган эди. Шундай қилиб Англия ҳукумати ўз позициясини қайтадан кўриб чиқишга мажбур бўлди.

Маҳаллий газеталар музокаралар «қийинчилик билан» борса керак, деб ёзмоқда. Мавжуд асоратли битимларни қайта кўриб чиқиш музокараларнинг асосий мавзуи бўлмоғи керак. Бу ерда Мальтанинг лейбористлар ҳукумати инглизларнинг оролдаги «мудофаа иншоотлари» деб аталмиш иншоотларга амалда беназорат хўжайинлик қилиш ҳуқуқларини чеклаш ниятида эканлиги уқтирилмоқда. Жумладан, АҚШнинг 6-флоти ва НАТО блоки шу иншоотлардан фойдаланишини тақиқлаш [illegible] иншоотлардан фойдаланиб келар эди.

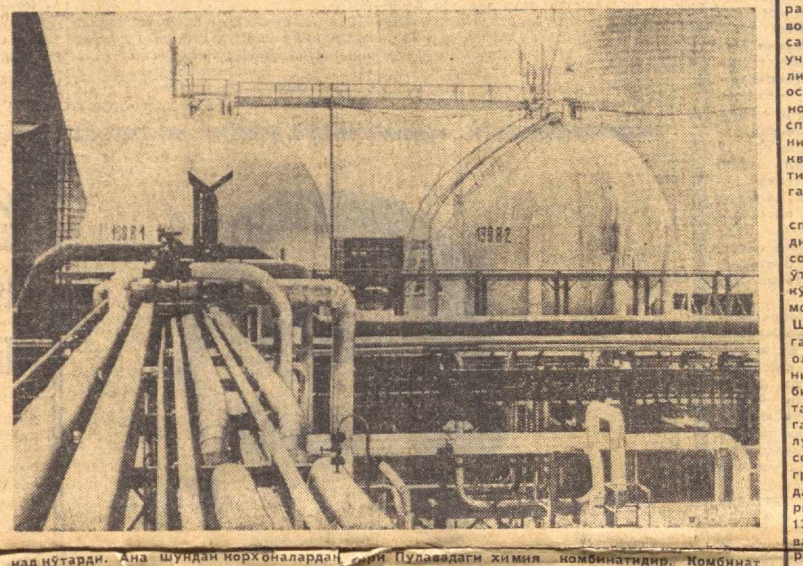

[illegible] қад кўтарди. Ана шундай корхоналардан бири Пулавадаги химия комбинатидир. Комбинат ҳали ёш бўлишига қарамай, унинг маҳсулотларини дунёнинг 26 мамлакати оляпти. Суратда: азот ўғитлари комбинатининг қурилмалари.
ЦАФ—ТАСС фотоси.

МИЛЛИОНЛАР МУСОБАҚАСИ

ОЧКОЛАР ИШТИЁҚИДА

ШТАТСИЗ МУХБИРИМИЗ М. БОБОХОНОВ МОСКВАДАН ХАБАР ҚИЛАДИ.

Ватанимиз пойтахти Москвада ўтказилаётган спорт байрамига яна бир катта қувончли воқеа қўшилди. Бу ерда «Кино санъатида инсонпарварлик учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун» шиори остида навбатдаги халқаро кинофестиваль бўляпти. Лекин спорт мухлислари стадионларни тўлдириб ўтиришибди. Москва кўчалари энди кино санъати шинавандалари билан ҳам гавжумлашадиган бўлди.

Енгил атлетикани кўпинча спорт маликаси деб юритишади. Спортнинг бу туридан мусобақалар айниқса қизғин ўтяпти. Спартакиада байроғи кўтарилган кун ленинградлик моҳир чопқир йигит Рашид Шарафиддинов 10 минг метрга югуришда биринчи бўлиб олтин медаль олганди. Рашидни тошкентликлар ҳам яхши билишади. У «Известия» газетаси мукофоти учун ўтказилган мусобақаларнинг ҳал қилувчи босқичида газетамизнинг совриндори бўлган эди. Ленинградлик спортчи спартакиадада яна бир ютуқни қўлга киритди. 5 километрга югуришда 13 минуту 33,6 секундгина вақт сарфлаб, маррани биринчи бўлиб кесиб ўтди. Бу мусобақада ҳамшаҳримиз Вера Чулкова ҳам дуруст натижаларни қўлга киритди. Вера Ўзбекистон XV спартакиадаси мусобақаларида 1 метру 82 сантиметрли баландликни ишғол этиб, республика чемпиони бўлишга эришганди. Чулкова Москва беллашувларида командамиз ҳисобини бир йўла 10 очко билан бойитди. Баландликка сакраш устаси тўртинчи ўрин учун 5 очко, халқаро классли спорт мастери кўрсаткичи учун 5 очко олди. Вера биринчилик учун курашда бу сафар 1 метру 80 сантиметрга сакради. Беш курашчилар мусобақасида ҳам яхши натижалар қўлга киритилмоқда. Спортчиларимиз бу мусобақада чавандозлик ва қиличбозликдан иккинчи ўрин, мерганликдан биринчи бўлишди. Шунингдек, волейболчи қизларимиз ҳам биринчи учрашувни ғалабадан бошлашди. Улар белоруссиялик дугоналарини 3:1 ҳисобида енгишди. Волейболчи йигитларнинг омади юришмади: Эстония командасидан 3:0 ҳисобида мағлубиятга учрашди.

Республикамиз вакиллари ҳозирча жами 82 очко тўплашди. Биринчи ўринда бораётган РСФСР командаси вакиллари эса 954,5 очко тўплашган. Кўриниб турибдики, ўзбекистонлик спортчиларнинг мусобақаларда муносиб ўринларни [illegible] ишга солишлари ва очко, яна очко иштиёқида «жанг» қилишларига тўғри келади.

СУДАНДАГИ ВОҚЕАЛАР

ҚОҲИРА, 20 июль. (ТАСС). Омдурман радиоси (Судан) Судандаги давлат тўнтаришига бошчилик қилган майор Ҳошим ал Аттанинг миллатга мурожаатини эшиттирди.

Мурожаатда бундай дейилади: қуролли кучлар «давлат ишларини бошқаришда халқнинг самарали иштироки билан демократик сиёсий системани ўрнатадилар» ва Судан «улуғ Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатлар билан дўстона муносабат ўрнатган антиимпериалистик фронтга киради». Суданнинг жанубига, деди Ҳошим ал Атта, ўз-ўзини бошқариш ҳуқуқи берилади.

Ҳошим ал Атта айтдики, мамлакатнинг ҳамма ресурслари империалист сионистларнинг араб мамлакатларига қарши агрессиясини тугатиш учун ва Фаластиндаги араб халқининг ҳуқуқларини қўллаб-қувватлаш учун фойдаланилади.

Мурожаатда яна шу гаплар айтилади: Судан Миср билан яхши муносабатларни давом эттираверади ва Судан томондан ҳеч қандай ҳужум бўлмаслигини таъминлайди ва Африка Бирлиги Ташкилотининг уставига мувофиқ, бошқа қўшни мамлакатлар билан дўстона алоқаларни тиклайди.

◆ ҚОҲИРА. 20 июль. (ТАСС). Омдурман радиоси хабар беради: полковник Бабикер ан Нур етти кишидан иборат составдаги Суданнинг янги революцион кенгашига бошчилик қила бошлади.

Майор Ҳошим ал Атта Судан халқ қуролли кучларининг бош қўмондони қилиб тайинланди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. 20 июль. (ТАСС). АП агентлиги Судан радиосининг маълумотларига асосланиб, хабар беради: Суданнинг янги маъмурлари бир қанча ташкилотларни, чунончи, Судан ишчилари касаба союзи федерацияси, Судан студентлари федерацияси, Судан ёшлари иттифоқи ва Судан хотин-қизлари федерацияси фаолиятининг тақиқланишини бекор қилдилар.

СИНФИЙ ЖАНГЛАР

ВАШИНГТОН, 20 июль. ТАСС мухбири В. Чернишев хабар беради:

Қўшма Штатларда синфий [жа]нглар тобора қизиб бормоқда. Юз минглаб Америка [меҳ]наткашлари иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат ш[аро]итларининг яхшиланишини талаб қилиб иш ташламоқда[лар]. «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» журналининг ёзиш[ич]а[...] қараганда, «Ҳозир мамлакат ҳаётида забастовкалар [illegible] забастовка бошланиш хавфи ҳукмрон бўлиб турибди. [Ми]нг-минглаб ишчилар корхоналардан чиқиб, пойлоқчил[ар] сафига қўшилди. Алоқа, транспорт, кончилик саноати [кор]хоналарида ҳам шу манзарани кўрасиз».

Мис қазиб олиш компаниялари[нинг] [illegible] 39 минг ишчиси бошлаган ва салкам бир ой д[авом] этган забастовка куни-кеча тамом бўлди. Қўшма Ш[татлар]нинг Тинч океан соҳилида докерлар иш ташлаган[и] сабабли бу ердаги портлар салкам уч ҳафтадан бери [illegible] турибди. «Уэстерн юнион» компанияси ишчи[лари] [illegible] ларидан 20 мингдан ортиқ кишининг забаст[овкаси] [illegible] ойдан бери давом этмоқда.

Матбуотнинг ёзишига қараганда, келгуси[да] [illegible] фий жанглар бошланай деб турибди. Пўлат к[illegible] ниялари билан металлургия саноати ишчилари [illegible] касаба союзи ўртасидаги коллектив меҳнат ш[арт]нома[си]нинг муддати 1 августда тугайди. Корхона [illegible] шартларини зўрлаб қабул қилдиришга ҳарчанд [illegible] синлар, янги шартнома тузиш тўғрисидаги муз[окара]лар ҳеч қандай натижа бермаётир. Металлург ишчи[лари] за[]бастовка бошлашга тайёргарлик кўрмоқдалар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ТУҲФАСИ

САНТЬЯГО, 20 июль. (ТАСС). СССРнинг Чилидаги элчиси А. В. Басов мамлакат президенти Сальвадор Альенде ҳузурида бўлди ва Совет ҳукумати йилига 70 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой қуриб бера оладиган уйсозлик комбинатининг ҳамма машина-ускуналарини ва бу комбинатни қуриш ҳамда уйларни монтаж қилишга доир зарур техника ҳужжатларининг ҳаммасини Чили ҳукумати ва халқига туҳфа қилишга тайёр эканлигини президентга билдирди. Бундан ташқари, корхонани қуриш ва уйларни монтаж қилишда амалий ёрдам кўрсатилади.

А. В. Басов яқинда бўлиб ўтган кучли зилзиладан катта зарар кўрган шаҳарларни тиклаш учун Чили ҳукуматига ана шундай мадад берилганлигини айтди.

Президент Сальвадор Альенде Чили халқи номидан шахсан ўз номидан Совет ҳукуматига қизғин ташаккур айтди [illegible] бу ёрдам Чили халқи учун [illegible]та аҳамиятга эга эканлиги[ни] таъкидлади.

ФУТБОЛ

УЮШҚОҚЛИК — КАТТА КУЧ

Яқинда футбол мухлисларининг редакцияга йўллаган мактубларидан бирини ўқиб қолдим:

«Газета саҳифасида «Шайба-шайба» сарлавҳаси остида босилган мақолани ўқиб жуда хурсанд бўлдик,— дейишибди мухлислар. — Маълумки, серқуёш ўлкамиз пахтакорларининг довруғи Иттифоқда эмас ҳатто жаҳонга машҳур. «Пахтакор» деган фахрли номни оқлай олмаётган, бизга ўхшаш минглаб мухлисларнинг ишончини қозонолмаётган футболчиларимизга, афтидан, бундай ном ярашмай қолган кўринади. Шу муносабат билан Ўрта Осиё республикаларидан Ўзбекистонда илк марта ташкил этилаётган хоккей командасига «Пахтакор» номи олиб берилса дуруст бўлмасмикан?».

Дарвоқе бундай мактубга қандай жавоб беришга ёки нима деб фикрингни билдиришга ҳам қийналасан, киши. Умуман ўйлаб қаралса мухлислар жуда ўринли таклифни ўртага ташлаётганини кўрамиз. Тўғрида, пахтакорчилар айниқса кейинги йилларда сусткашликни касб қилиб олишди, десак жоиз бўлади. Ишқибозларни ранжитаётган бу йилги мавсум ўйинларини бир таҳлил қилсак, командадан хурсанд бўладиган жойи йўқ. Футболчиларимиз биринчи даврани ҳам амал-тақал қилиб ўз дарвозаларидан ўтказиб юборилган тўплар нисбати бўйича қўйилган рекордни бошқаларга раво кўрмагандай хавфли зонага тушганларича якунлашди — 15-ўрин. Бу, ўтган йилги ана шу даврга нисбатан ҳеч қандай ўзгариш бўлмади, деган гап.

Пахтакорчилар ўйинларини зимдан кузатиб юрган киши уларнинг на ҳужумида, на мудофаасида мақтовга лойиқ ҳаракатлар борлигини кўра олади. Бу мавсумда дарвозабон Любарцев мухлисларни кўпроқ ранжитди. «Пахтакор» дарвозасини ўз вақтида ҳимоя қилган Климов, Пшеничников, Кисляк, Гарканов, Волков, Петренко, Кольцов, Наумов ва Домантиевскийлардан эстафета олган Любарцевнинг мухлислар муҳаббатини қозоналмаётганига ҳайронмиз. Кўпгина учрашувларда (СКА (Ростов), ЦСКА, «Заря» ва бошқа) пахтакорчилар ҳисобни очиб, ғалаба кайфиятида ҳужумкорликка куч беришаётган бир пайтда Любарцевнинг «билиб-билмасдан» дарвозада хушсиз туриши команда аъзоларининг навбатдаги ҳаракатларига катта ғов бўлиб тушмоқда.

Командага яқиндагина келган Говоровнинг мухлислар томонидан кўпроқ ёқтириб қолинганлиги ҳам шундан. Командамиз иккинчи даврнинг биринчи учрашувини ўз майдонида карпатчилар билан ўтказди. Афсуски, бу ўйинда ҳисоб очилмай дуранг бўлди. Лекин ҳисобни ўзгартириш учун имкониятлар етарли эди. Ҳамма гап бу сафар ҳам навбатдаги ҳужумда пахтакорчилар ҳаракатидаги бир мақсад йўлида уюшқоқлик билан тўпларни аниқ ошириш эвазига дарвозани нишонга ола билмаслик бўлди. Уюшқоқлик, коллективизм руҳи футболчиларда активликни оширади. Ҳар бир ўйинчининг ўз вазифасини адо этиши билан бирга уларни универсал бўлишга ўргатади.

Пахтакорчилар иккинчи даврани ғалаба билан бошлашади, деб умид қилган эдик. Лекин сафардаги ўйинда карпатчилардан 0:3 ҳисобида енгилган командамиз ўз майдонида мағлубият аламини ололмади. Шу кунги ўйинда республикамиз мухлисларини қувонтирган нарса учрашувнинг биринчи марта рангли телевидение орқали кўрсатилиши бўлди.

Ҳали ҳам «Пахтакор»дан умидимиз катта. Ўйлаймизки, пахтакорчиларнинг дуруст натижаларни қўлга киритишлари учун барча имкониятлар бор. Ҳамма умид иккинчи давра ўйинларидан.

Аҳбор ИМОМХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон радиоси футбол шарҳловчиси.

Ҳисоблаш техникасини халқ хўжалигига татбиқ қилиш бўйича
ҚОЗОН ДАВЛАТ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ (ГНИПИВТ)НИНГ
ТОШКЕНТ БЎЛИМИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим мудири: корхоналар бошқармасининг автоматлаштирилган системасини татбиқ қилиш ва ишлаб чиқиш (АСУ);

лаборатория мудирлари: корхоналар бошқармасининг автоматлаштирилган системаси информацион массивларини ва норматив хўжаликни ташкил қилиш, АСУга масалаларни қўйиш ва алгоритмлаш, АСУ масалаларини программалаштириш.

Конкурс муддати — 2 августгача.

Конкурсда илмий даражага эга бўлганлар, ҳамда мутахассислиги бўйича катта иш тажрибасига эга бўлган олий маълумотли мутахассислар қатнашишлари мумкин.

ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-6, Куйбишев кўчаси, 10-уй (телефон 33-33-02)га юборилсин.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг коллективи рус ва чет эл адабиёти кафедрасининг доценти А. Алимуҳамедовга акаси республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи

Ғани АЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ректорати зоология кафедрасининг доценти

Исҳоқ Абдуллаевич НОРБЕКОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

ЧЎРИЛАР

Европа мамлакатларидаги католик монастирларда бир неча йиллардан буён Осиё ва Африка мамлакатларидан ёллаб олиб кетилган 2 мингдан зиёд қиз чўри сифатида ишлатилмоқда. Бу қизларнинг учдан бири аҳолисининг кўпчилик қисми христиан динида бўлган Ҳиндистоннинг Керала штатидан олиб кетилган.

Кераладан олиб кетилган қизларга ёлловчилар йўл кираси учун ҳеч пул беришмади. Уларнинг ота-оналари ўз рўзғоридаги сўнгги буюмларгача сотиб ёки судхўрга гаровга қўйиб ўз қизларини монастирларга жўнатишди. Ҳар бир қиз учун йўл харажатига 132 доллардан сарфлашга тўғри келди. Айтишларига қараганда, Европада яхши ҳақ тўлашар эмиш. Энг муҳими қизлар у ердаги монастирларда ўқиб, роҳиба бўладилар, ҳамширалик қиладилар деб ўйлашарди ота-оналар.

Тривандрум архиепископи Бенедикт Мар Грегориоснинг ёлланган қизларни «Европа мамлакатларидаги Ҳиндистоннинг норасмий элчилари» деб аташи бежиз эмас. Чунки Европа монастирлари ана шу «элчи»ларнинг ҳар бири учун ёлловчиларга 6000 доллардан ҳақ тўлашган. Аммо маҳаллий авлиё оталар ҳам қуруқ қолгани йўқ. Масалан, Коттаяма шаҳрида истиқомат қилувчи Керала авлиёси Сириак Путечпура шу йўл билан 7500 доллар ишлаб қолди. Бироқ шуни ҳам айтиш керакки, ҳинд қизлари Европада бахтли бўлиша олмади. Монастирлардаги авлиё оталар уларни чўриларга айлантирдилар.

Мана, биз Кераладамиз. Маҳаллий авлиёдан ҳинд қизларининг Европага олиб кетилиши ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Бу табиий нарса, — деди у елкасини қисиб, — худо йўлида хизмат қилишда барибир кимдир шу куйга тушадида...

Суҳбатимизда иштирок этаётган Аминининг кўзлари чақнаб кетди.

— Ким айтади худо йўлида хизмат деб, — деди ғазаб билан, — бу шайтонга хизмат қилишдан бошқа нарса эмас!..

Амини Кутти эндигина 25 га чиққан. Лекин бир қарашда унга 40 ёшдан кам бермайсиз. Юзини бутунлай ажин қоплаган. У ўз тақдири ҳақида вазмин ҳикоя қилади. Лекин сўзини туғаллар экан, ғалати аҳволга тушади, асабийлашади.

Амини ва унинг дугонаси Аннама Римдаги монастирлардан бирида ўн ой чўрилик қилишди. Шу давр ичида [illegible] қилган меҳнатлари эвазига [illegible] тийин ҳам ололмадилар, [мо]настирдан бир қадам на[illegible] жилолмадилар ва ота-онала[ри] билан хат ёзиш ҳуқуқидан б[illegible] тунлай маҳрум эдилар. Ула[р]ни энг оғир ва ифлос иш[лар]ни бажаришга мажбур этишар[ди], хўрлашарди. Уларга биргина ҳуқуқ — у ҳам бўлса улар келган мамлакатнинг фуқаролигини қабул қилиш ҳуқуқи берилган эди. Бир неча қиз балки қисматимиз тузукроқ бўлар деган умидда, авлиё оталарнинг кўткуси билан Европа мамлакатларининг фуқаролигини қабул қилдилар. «Яхшиямки, мен бундай қилмаган эканман. Бўлмаса умрбод қулликда қолиб кетардим» — деди Амини.

Айрим қизларнинг қисмати [illegible] иш оғир бўлди. Уларни [illegible] учун жиннихоналарга [illegible] Жиннихоналарда [illegible] эди. [illegible] ҳам оғир [illegible] хизматчи қизларга [illegible] жиннихона[illegible] тўғри келди. [illegible] Грасини Лон[illegible] касалхонаси [illegible] қизишди. Шун[illegible] католик [illegible] бонг уриб [illegible] ҳамён[illegible] Йўқ, мажбур бўл[illegible] айлан[illegible] ҳисоб[illegible] эмас, [illegible] учун [illegible] учун [illegible] кўрди[illegible] юз [illegible] Кера[illegible] тўрт[illegible] Англи[illegible] [ав]лиё отал[illegible] хори [illegible]

Г. КОВ[illegible]

Редактор ўринбосари
Х. ЁДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 3[illegible] Марксизм-ленинизм назариясини пропа[illegible] [ре]дактор ўри[нбосарлари] — 333469, 337221. [illegible] — 332036, 331218. Фа[н ва маориф] — 3314[illegible] [хат]лари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 337604. Адабиёт ва санъат — 337343. Корректура — 3[illegible] ва олий [illegible] [тур]муш ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 334524. Стенографистка — [illegible] [ха]тлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. [illegible] Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус [illegible] —62. Сама[рқанд] [illegible] 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахо[наси] [illegible]ент шаҳри[illegible]

А. — 167. ИНДЕКС — 64697. Р. 04269.